

Projecte de desenvolupament comercial al Pallars Jussà

2017

ÍNDEX

1. Justificació	2
2. Objectius del projecte	3
3. Anàlisi de dades secundàries	4
3.1. La comarca	4
3.2. La població	5
3.3. Les dades econòmiques	9
3.4. Les comunicacions i el transport públic	10
3.5. Les infraestructures i els serveis	11
3.6. Els recursos patrimonials	15
4. L'oferta comercial	18
4.1. La dotació comercial	18
4.2. El mercats no sedentaris	24
4.3. La restauració	26
4.4. Les empreses de serveis	26
4.5. L'allotjament	26
4.6. El producte local	27
4.7. L'associacionisme comercial	28
4.8. Identificació de locomotores	29
4.9. Entrevistes amb els comerciants – Informació qualitativa	30
5. Anàlisi del tramut urbà	32
5.1. Les zones comercials	32
5.2. L'urbanisme comercial	34
5.3. Els locals buits	38
5.4. L'aparcament	39
5.5. La senyalització comercial	40
5.6. La imatge dels establiments comercials	42
6. Situació competitiva del comerç de Cambrils	44
6.1. Anàlisi DAFO	44
6.2. Anàlisi DAFO – Fortaleses	45
6.3. Anàlisi DAFO – Debilitats	46
6.4. Anàlisi DAFO – Oportunitats	48
6.5. Anàlisi DAFO – Amenaces	49
7. El pla de dinamització comercial	50
7.1. El posicionament	50
7.2. Objectius	51
7.3. Línies estratègiques d'actuació	52
7.4. Pla d'actuacions	53
8. Annex	65
8.1. Resultats obtinguts	65
8.2. Còpia de la presentació del projecte de desenvolupament comercial al Pallars Jussà al territori	67

1. JUSTIFICACIÓ

El Pallars Jussà és una comarca de la província de Lleida amb una població de 13.453 habitants a desembre de 2016.

El Pallars Jussà forma part, juntament amb altres 6 comarques, del Projecte del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC), Treball a les 7 Comarques, que promou projectes ocupacionals i de desenvolupament local amb l'objectiu d'estimular la creació d'activitat econòmica i la generació d'ocupació. El projecte es va iniciar l'any 2008 i està liderat pel Consell Comarcal del Pallars Jussà i per l'Ajuntament de Tremp.

En els primers anys del projecte s'ha treballat estretament amb els sectors turístic i agroalimentari així com en altres àmbits com la geologia, l'aprofitament forestal o la diversificació de cultius.

Es planteja, dins del projecte, impulsar un Pla de dinamització comercial comarcal, tant per assegurar l'abastiment dels residents com per vestir una oferta complementària al sector turístic.

Per portar a terme aquest Pla de dinamització comercial cal fer una diagnosi de la situació del sector a la comarca, a partir del qual es puguin establir uns objectius estratègics, unes línies estratègiques lligades a aquests objectius i un pla d'actuacions calendaritzat i valorat econòmicament, a 4 anys vista.

2. OBJECTIUS DEL PROJECTE

2.1. Objectiu general

Obtenir la fotografia de la situació actual del sector comercial de la comarca del Pallars Jussà i presentar un pla d'actuacions per millorar la seva situació competitiva.

2.2. Objectius específics

- Conèixer quantitativament i qualitativament l'oferta comercial del Pallars Jussà
- Avaluar la representativitat de les associacions de comerciants de la comarca i la seva relació amb les administracions
- Definir el posicionament comercial del Pallars Jussà
- Establir línies estratègiques per dinamitzar l'activitat comercial
- Proposar actuacions per potenciar sinèrgies entre el comerç i altres sectors punters a la comarca
- Definir un pla de dinamització comercial tant d'àmbit comarcal com per als municipis amb presència d'establiments comercials

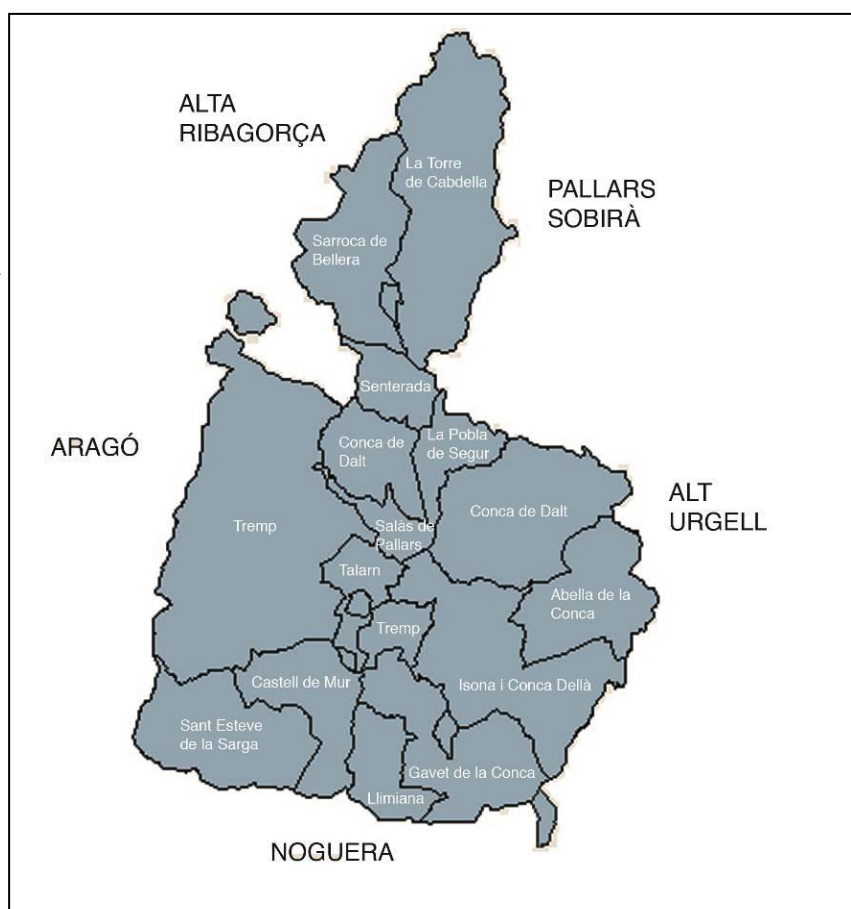
3. ANÀLISI DADES SECUNDÀRIES

3.1. LA COMARCA

El Pallars Jussà és una comarca de la província de Lleida.

Està formada per 14 municipis: Abella de la Conca, Castell de Mur, Conca de Dalt, Gavet de la Conca, Isona i Conca Dellà, la Pobla de Segur, la Torre de Cabdella, Llimiana, Salàs de Pallars, Sant Esteve de la Sarga, Sarroca de Bellera, Senterada, Talarn i Tremp, que agrupen 147 entitats singulars.

Limita al nord amb l'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà, al sud amb la Noguera, a l'est amb l'Alt Urgell i a l'oest amb la comunitat d'Aragó.

3.2. LA POBLACIÓ

Al desembre de 2016 vivien al Pallars Jussà 13.453 habitants (Idescat 2016).

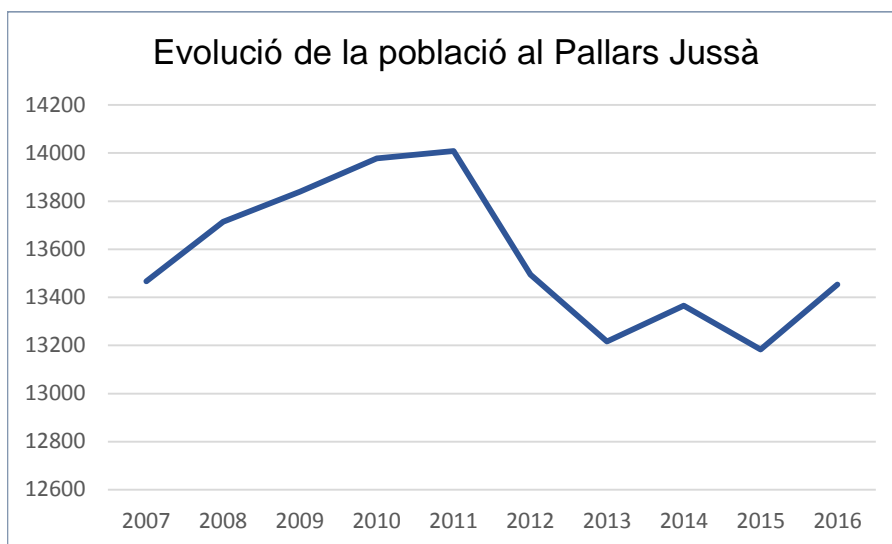
La distribució de la població per municipis és la següent:

Abella de la Conca	181
Castell de Mur	175
Conca de Dalt	439
Gavet de la Conca	297
Isona i Conca Dellà	1.046
La Pobla de Segur	2.973
La Torre de Capdella	748
Llimiana	150
Salàs de Pallars	340
Sant Esteve de la Sarga	139
Sarroca de Bellera	117
Senterada	133
Talarn	689
Tremp	6.026
TOTAL	13.453

El municipi amb més població és Tremp, la capital de la comarca, amb 6.026 habitants, el 45% de la població dels Pallars Jussà. El segueixen la Pobla de Segur, amb 2.973 habitants i Isona i Conca Dellà, amb 1.046.

L'evolució de la població a la comarca els darrers anys ha estat la següent:

<u>Any</u>	<u>Població (h.)</u>
2007	13.467
2008	13.715
2009	13.840
2010	13.978
2011	14.008
2012	13.494
2013	13.216
2014	13.366
2015	13.183
2016	13.453

Els darrers 10 anys la població del Pallars Jussà ha tingut fluctuacions. Després de 4 anys de creixement sostingut, al 2012 hi va haver una davallada de 514 habitants, fins arribar als 13.494. Als anys següents hi ha hagut intermitentment caigudes i recuperacions. Al 2016, l'increment d'habitants va ser de 270 persones.

El Pallars Jussà presenta una estructura de població més envellida que la mitjana de Catalunya, segons dades de l'any 2016. El percentatge de població menor de 14 anys és del 12,6%, més de 3 punts inferior a la mitjana de Catalunya (15,7%). El percentatge de població de més de 65 anys és del 24,5%, més de 6 punts superior a la mitjana catalana (18,3%).

Edat	Nombre habitants Pallars Jussà	% Pallars Jussà	% Catalunya
0-14 anys	1.690	12,6	15,7
15-64 anys	8.457	62,9	66,0
65-84 anys	2.547	18,9	15,4
+85 anys	759	5,6	2,9
TOTAL	13.453	100	100,0

La distribució per municipis és la següent:

Edat	Abella de la Conca	Castell de Mur	Conca de Dalt	Gavet de la Conca	Isona i Conca Dellà
0-14	19 (10,5%)	14 (8%)	51 (11,6%)	25 (8,4%)	112 (10,7%)
15-64	115 (63,5%)	109 (62,3%)	262 (60%)	165 (55,5%)	618 (59%)
65-84	40 (22%)	39 (22,3%)	100 (22,8%)	81 (27,3%)	258 (24,7%)
+85	7(4%)	13 (7,4%)	26 (6%)	26 (8,8%)	58 (5,5%)
Total	181	175	439	297	1.046

Edat	La Pobla de Segur	La Torre de C.	Llimiana	Salàs de Pallars	St. Esteve de la Sarga
0-14	416 (14%)	57 (7,6%)	9 (6%)	38 (11,2%)	10 (7,2%)
15-64	1.795 (60,4%)	479 (64,1%)	89 (59,3%)	209 (61,5%)	89 (64%)
65-84	569 (19,1%)	158 (21,1%)	46 (30,7%)	67 (19,7%)	35 (25,2%)
+85	193 (6,5%)	54 (7,2%)	6 (4%)	26 (7,6%)	5 (3,6%)
Total	2.973	748	150	340	139

Edat	Sarroca de Bellera	Senterada	Talarn	Tremp
0-14	1 (0,8%)	11 (8,3%)	59 (8,6%)	868 (14,4%)
15-64	80 (68,4%)	100 (75,1%)	547 (79,4%)	3.800 (63,1%)
65-84	33 (28,2%)	15 (11,3%)	67 (9,7%)	1.039 (17,2%)
+85	3 (2,6%)	7 (5,3%)	16 (2,3%)	319 (5,3%)
Total	117	133	689	6.026

Els municipis més envellits són Llimiana, amb un 34,7% de la població major de 65 anys, Gavet de la Conca, amb un 31,1%, Sarroca de Bellera, amb un 30,8% i Isona i Conca Dellà, amb un 30,2%.

Els municipis amb menys població de 65 anys o més són: Talarn (12%), Senterada (16,6%) i Tremp (22,5%).

D'altra banda, on hi ha més percentatge de població entre 0 i 14 anys és a Tremp (14,4%), la Pobla de Segur (14%), Conca de Dalt (11,6%) i Salàs de Pallars (11,2%). I els municipis amb menys població infantil són: Sarroca de Bellera (0,8%), Llimiana (6%), Sant Esteve de la Sarga (7,2%) i la Torre de Capdella (7,6%).

Dels 13.453 habitants del Pallars Jussà, 11.767 són de nacionalitat espanyola (87,5%) i 1.686 són estrangers (12,5%).

El Pallars Jussà és una de les comarques amb menys densitat de població de Catalunya. La densitat de població (2016) és de 10 h./km², 23 vegades inferior a la mitjana catalana (234,3 h./km²). El municipi amb més densitat de població és la Pobla de Segur amb 90,64 h./km² i el de menys densitat és Sarroca de Bellera, amb 1,33 h./km².

3.3. LES DADES ECONÒMIQUES

EL PIB

El pes de cada sector en l'economia del Pallars Jussà, segons dades del PIB comarcal (2014) de l'Anuari Econòmic Comarcal 2016 de BBVA Research és la següent:

- Sector primari 5,9%
- Construcció 6,6%
- Indústria 51,9%
- Serveis 35,7%

El VAP del Pallars Jussà (Valor Afegit Brut) va créixer un 0,4% el 2015, un registre allunyat del creixement de Catalunya (3,4%). Aquest creixement ve donat pel creixement de l'activitat del sector serveis (1,3%) i de la construcció (2%). El comerç va tenir un augment de l'1,5% respecte a l'any 2014. En canvi, es va mantenir el VAB del sector industrial i va decreïxer el del sector primari (-2,5%).

Segons dades de l'IDESCAT, el Producte Interior Brut (PIB) per habitant del 2014 era de 18.000 euros, inferior en un 36% al de Catalunya (27.800 euros/ habitant).

L'IRPF

La base imposable de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF) al 2014 era de 16.145€, inferior a la mitjana catalana (20.900€).

LA RENDA FAMILIAR DISPONIBLE

La renda familiar disponible bruta per habitant, segons les darreres dades de l'IDESCAT (2014), era de 14.700 euros, inferior a la mitjana de Catalunya (16.500€).

L'OCUPACIÓ

A desembre de 2016, el nombre de persones afiliades a la Seguretat Social a la comarca era de 4.738.

L'ATUR

L'atur mig registrat l'any 2016, segons l'Idescat, va ser de 683 persones, 433,7 de les quals (63,5%) són aturades del sector de serveis.

A l'abril de 2017, segons dades de l'Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat de Catalunya, l'atur registrat era de 595 persones, dada que suposa una taxa d'atur registrat* de l'11,56%. La taxa d'atur registrat més alta la tenen Senterada (18,18%), Llimiana (17,07%) i Talarn (17,07%) i les més baixes, Sant Esteve de la Sarga i Sarroca de Bellera (6,67%). Tremp, la capital comarcal té una taxa d'atur registrat del 12%, una mica per sobre de la mitjana comarcal de l'11,56%.

*La taxa d'atur registrat és la relació entre l'atur registrat i una aproximació a la població activa registrada

LA CONSTRUCCIÓ

Al 2016 es va iniciar al Pallars Jussà la construcció de 8 habitatges.

EL PARC DE VEHICLES

Al 2015 el parc de vehicles era de 10.702, dels quals 2.808 corresponien a vehicles industrials. El nombre de vehicles per habitant era de 0,80, per sobre de la mitjana de Catalunya (0,67 vehicles/habitant). Aquesta dada s'explica per l'escassa oferta de transport públic a la comarca.

3.4. LES COMUNICACIONS I EL TRANSPORT PÚBLIC

La comarca del Pallars Jussà és un node de comunicacions viàries del Pirineu.

Les principals comunicacions per carretera són:

- la C13, que travessa la comarca de nord a sud, des de la Pobla de Segur fins a Terradets, seguint el traçat del riu la Noguera Pallaresa.
- l'Eix Pirinenc (N260), que passa per diferents municipis de la comarca com Sarroca de Bellera, Senterada i la Pobla de Segur, en el seu traçat entre el Pont de Suert i Sort.
- la C-1412B, que va de Ponts a Tremp
- la C-1311, que comunica el Pont de Montanyana amb Tremp.

A part, hi ha tota una xarxa de carreteres secundàries que comunica els diferents nuclis de població de la comarca.

La línia de ferrocarril uneix Lleida amb la Pobla de Segur, última parada de la línia, passant per Tremp i Salàs de Pallars.

També hi ha estacions a Cellers/Llimiana, Guàrdia de Noguera i Palau de Noguera.

L'empresa d'autocars ALSA connecta tots els pobles de la comarca des de Lleida. També hi ha connexió regular amb Barcelona des de Tremp i des de la Pobla de Segur.

El baix nombre d'habitants de la comarca així com la seva distribució disseminada determina que el transport públic sigui deficient.

Parada d'autobusos a Isona

Estació d'autobusos la Pobla de Segur

3.5. LES INFRAESTRUCTURES I ELS SERVEIS

Els equipaments de la comarca es concentren als municipis més grans.

Tremp és la capital de la comarca i és seu de la Delegació del Govern a l'Alt Pirineu i Aran i cap del partit judicial. Disposa de serveis d'àmbit comarcal com el Consell Comarcal, la caserna dels Mossos d'Esquadra, l'Oficina de Treball, el Registre de la Propietat o la Inspecció Tècnica de Vehicles.

El Teatre de la Lira és un edifici polivalent que serveix de teatre, sala de cinema o auditori i que es va construir dins la Llei de barris.

L'Epicentre, també situat a Tremp és el centre d'informació turística de la comarca. Disposa també d'un auditori i de 8 espais interpretatius de diferents recursos naturals, paisatgístics i culturals de la comarca.

Tremp disposa també de biblioteca, centre cívic, punt tic, piscina municipal, pavelló esportiu i espai de coworking, entre d'altres.

Biblioteca de Tremp

A Tremp hi ha habilitada una àrea d'autocaravanes de 13 places, amb un temps màxim de pernoctació de 48 h.

La Pobla de Segur també és un poble ben dotat d'equipaments: piscines, pavelló esportiu, camp de futbol, pistes de petanca, circuit esportiu, biblioteca, escorxador, espai de joves, jutjat de pau, ludoteca, Telecentre, casal de la gent gran i oficina de turisme.

Pavelló d'esports i Casal de la gent gran de la Pobla de Segur

Al costat de l'estació de Renfe hi ha situada una àrea de servei per autocaravanes, amb 13 places amb servei d'aigua potable, buidat d'aigües grises i negres, presa de corrent i zona d'autorentat. La pernoctació màxima, que és gratuïta, és de 48 hores.

A partir de la remodelació que s'està duent a terme de l'estació del tren a la Pobla de Segur, s'hi construirà la nova oficina de turisme, un centre d'interpretació de Boumort i Collegats i un centre de bicicletes de muntanya.

A la Vall Fosca, hi ha sales polivalents, situades en la majoria dels casos a les antigues escoles, a Espui, la Pobleta de Bellveí, la Plana de Mont-rós, La Torre de Capdella, Aguiró, Oveix, Mont-rós i Capdella.

Els equipaments que es troben a Isona són: 2 piscines, 1 poliesportiu i 1 pista de tennis. En breu, obriran un teatre.

En l'àmbit sanitari, a Tremp s'ubica l'Hospital comarcal del Pallars, que dona servei a les comarques del Pallars Jussà i del Pallars Sobirà. A la Pobla de Segur i a Tremp disposen d'un CAP.

A Isona funciona un consultori local de dilluns a divendres on es desplacen metges i infermeres. També fa guàrdia els caps de setmana i festius.

Els altres pobles que disposen de servei de consultori on es desplacen els metges són:

Senterada: dilluns, dimarts i dijous

Guàrdia de Tremp (Castell de Mur): dimarts i dijous

Gavet de la Conca: 2n divendres de cada mes

La Pobleta de Bellveí (la Torre de Capdella): dimecres

Espui (la Torre de Capdella): 1r., 3r. i 5è dimecres de cada mes

Figuerola d'Orcau (Isona i Conca Dellà): De dilluns a divendres i guàrdies de caps de setmana i festius

Llimiana: dilluns

Salàs de Pallars: dilluns, dimarts i dijous

Talarn: dimecres i divendres

Palau de Noguera (Tremp): dimarts

Suterranya (Tremp): dimecres

Vilamitjana (Tremp): dimecres i divendres

Els equipaments educatius que hi ha a la comarca són: 5 escoles bressol (1 a la Pobla de Segur, 3 a Tremp i 1 a Isona) i 1 Llar d'infants a la Plana de Mont-ros (Vall Fosca), 6 centres d'Educació infantil i primària (2 a Tremp, 1 a la Pobla de Segur, 1 a Isona, 1 a Salàs de Pallars, 1 a la Plana de Mont-ros -aquests tres darrers formen part de la ZER Pallars Jussà- 1 a Espluga de la Serra -pertany a IA ZER Alta Ribagorça-), 2 IES (a Tremp i a la Pobla de Segur), 1 Centre Concertat d'Infantil Primària i Secundària a Tremp, 1 Centre de capacitació agrària a Talarn i 1 Centre de Formació d'Adults a Tremp i 1 Escola Municipal de Música a Tremp.

Els cicles formatius que es poden cursar a la comarca són:

- De grau mitjà:

Tècnic/a en Conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural (Talarn)

Esquí alpí, Surf de neu, Esquí de fons, Excursionisme, Alta muntanya, Muntanya mitjana, Escalada, Descens de barrancs, Salvament i socorrisme i Futbol (la Pobla de Segur)

Gestió administrativa + Sistemes microinformàtics, Cures auxiliars d'Infermeria + Atenció de persones amb situació de dependència i Instal·lacions elèctriques i automàtiques + Manteniment electromecànic (Tremp).

- De grau superior:
Administració i finances i Sistemes electrotècnics i automatitzats (Tremp)
Esquí alpi, Surf neu, Escalada i Alta Muntanya (la Pobla de Segur)

Segons dades de l'IDESCAT, al curs 2015-2016, la mobilitat obligada per raó d'estudi en ensenyaments no universitaris al Pallars Jussà era de 464 alumnes (24,7% del total).

Els alumnes que es desplacen corresponen als següents municipis:

Abella de la Conca	45
Castell de Mur	14
Conca de Dalt	39
Gavet de la Conca	10
Isona i Conca Dellà	69
La Pobla de Segur	57
La Torre de Capdella	16
Llimiana	10
Salàs de Pallars	26
Sant Esteve de la Sarga	4
Sarroca de Bellera	3
Senterada	10
Talarn	64
Tremp	96
TOTAL	464

Aquest desplaçaments amb motiu d'estudis els hem de tenir en compte perquè moltes vegades generen fluxos de compra a les poblacions de destí.

Al Pallars Jussà hi ha constituïdes més de 140 entitats de tot tipus: culturals, educatives, esportives, turístiques... que conformen una rica vida associativa.

3.6. ELS RECURSOS PATRIMONIALS

Com hem esmentat, l'Epicentre situat a Tremp i inaugurat al 2013, és el Centre de Visitants del Pallars Jussà que té com a objectiu dinamitzar el turisme de la comarca. Els 700 m² d'aquest equipament concentren la informació i la divulgació de tots els actius de la comarca, dels quals destaquen:

- El Parc Cretaci d'Isona i el Museu de la Conca Dellà
- Els castells romànics de Mur i de Llordà
- Les esglésies romàniques de Santa Maria de Covet, Sant Esteve d'Abella de la conca, Sant Andreu de Biscarri, Sant Vicenç de Capdella i Sant Martí de la Torre de Capdella
- El Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç de Salàs de Pallars
- El Museu Hidroelèctric de Capdella
- La Central Hidroelèctrica de Talarn
- El telefèric Vall Fosca al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
- L'Espai Raier de la Pobla de Segur
- El conjunt modernista Molí de l'Oli i Casa Mauri de la Pobla de Segur
- Els embassaments de Terradets i Sant Antoni
- L'estany Gento
- El congost de Mont-rebei
- Es espais de memòria del Memorial Democràtic (búnquers i trinxeres)

Botigues Museu a Salàs de Pallars

Museu de la Conca Dellà a Isona

Museu Hidroelèctric de Capdella

El Pallars Jussà ha fet una aposta per un turisme sostenible que tingui un baix impacte sobre el territori. Algunes de les activitats turístiques que es poden fer a la comarca són:

- La ruta de la vall dels Voltors
- Rutes a peu o en bicicleta per més de 50 km senyalitzats, amb itineraris de diferents nivells que recorren antics camins veïnals – via verda GR1120
- El Cinquè Llac, ruta circular de senderisme responsable i sostenible en 5 etapes
- Barranquisme a la Vall Fosca
- Escalada a Terradets, Abella de la Conca o a la Vall Fosca
- Escoltar la brama del cérvol a Boumort
- Fer un recorregut amb el Tren dels Llacs, que fa el recorregut entre Lleida i la Pobla de Segur amb parades facultatives a Cellers-Llimiana, Guàrdia de Tremp, Palau de Noguera, Tremp i Salàs de Pallars
- Esports d'aventura o observació de la natura al Congost de Collegats i a la Reserva Nacional de Boumort

L'any 2015 es va iniciar el procés de candidatura per accedir a ser Geoparc Mundial de la Unesco. El projecte, Conca de Tremp-Montsec abarca tots els municipis del Pallars Jussà, el Baix Pallars al Pallars Sobirà, Coll de Nargó a l'Alt Urgell i Vilanova de Meià, Camarasa i Àger a la Noguera.

A diferents pobles de la comarca tenen lloc fires lligades a les tradicions ramaderes i al producte del territori com:

- La Festa Pallars Terra de corder – abril
- Jazzivi a Figuerola d'Orcau - agost
- La Fira Ramadera de la Pobleta de Bellveí - octubre
- La Fira del Codony a Tremp – octubre/novembre
- La Fira del bolet a Isona – octubre
- La Fira de tardor de Salàs – novembre
- La Fira de Nadal de la Pobla - desembre
- La Fira de Santa Llúcia de Vilamitjana - desembre

Les fires lligades al comerç que es celebren a la comarca són:

- Fira de Primavera de Tremp - maig
- Promopallars de la Pobla de Segur - juny

D'altra banda, se celebren festes de llarga tradició com són:

- La baixada de falles de Mare de Déu de la Ribera – juny
- La festa dels raiers de la Pobla de Segur – juliol
- Els aplecs de Pasqua a diferents ermites del Pallars

La Vall Fosca té un web propi: www.vallfosca.net on es recull tota la informació d'interès turístic de la zona. També hi ha activitats comptes a les xarxes socials facebook, twitter i instagram.

L'any 2013 va néixer el projecte "Vine al Pallars, viu el Jussà" per les inquietuds de l'Associació de Residències de Cases de Pagès de la comarca per donar un valor afegit als allotjaments rurals amb activitats de senderisme. Al 2014 es va iniciar la col·laboració entre l'Associació de Professionals de l'àmbit turístic del Pallars Jussà (APAT) i l'Associació de Residències de Cases de Pagès. Aquesta unió és una plataforma representativa de la major part dels empresaris dels sectors turístics de la comarca. Disposen d'una web: www.viujussa.cat

4. L'OFERTA COMERCIAL

4.1. LA DOTACIÓ COMERCIAL

Per fer l'anàlisi del mix comercial, partim de la classificació de sectors comercials que en el seu dia es va establir al PTSEC (Pla Territorial Sectorial d'Equipaments Comercials):

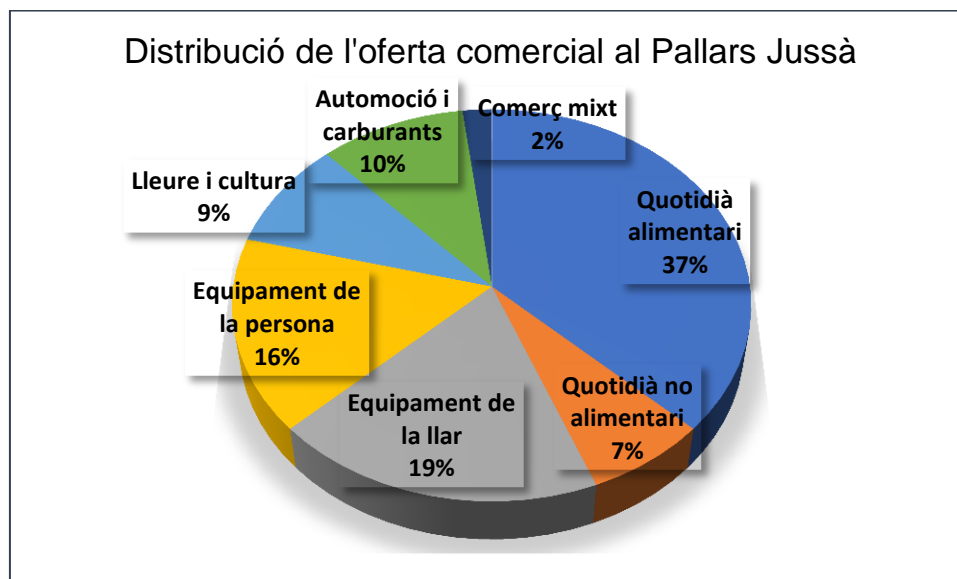
- Quotidià alimentari: fruites i verdures, hortalisses, carns i derivats, pa, pastisseria, peixateria, tabacs, autoserveis...
- Quotidià no alimentari: medicaments, productes d'adrogueria i perfumeria, neteja, pintures
- Equipament de la llar: productes tèxtils, confeccions per a la llar, mobles, material i aparells elèctrics, electrodomèstics, plantes, animals petits...
- Equipament de la persona: peces de vestir, llenceria, merceria, calçat, articles de pell, joieria...
- Lleure i cultura: llibres i diaris, instruments musicals, joguines, òptica i ortopèdia, articles i roba d'esport...
- Automoció i carburant: concessionaris, combustibles, carburants, bicicletes i motos
- Comerç mixt: grans magatzems, hipermercats, basars, economats de consum...

La distribució de l'oferta comercial al Pallars Jussà és la següent:

SECTOR	Nombre establiments	%
Quotidià alimentari	84	37
Quotidià no alimentari	16	7
Equipament de la llar	43	19
Equipament de la persona	37	16
Lleure i cultura	20	9
Automoció i carburants	23	10
Comerç mixt	4	2
Total	227	100

En el seu conjunt, el Pallars Jussà presenta una oferta comercial completa.

La dotació comercial al Pallars Jussà és de 16,87 establiments/1000 h., superior a la mitjana de Catalunya, que és de 13,47 establiments per cada mil habitants. Aquesta dada ens diu que l'oferta comercial de la comarca té capacitat d'atracció de clients que no hi resideixen.

El subsector amb més presència al Pallars Jussà és el de quotidià alimentari (37% del total), seguit de l'equipament de la llar (19%) i de l'equipament de la persona (16%). A destacar el 10% dels establiments comercials dedicats a la venda de vehicles, recanvis i combustibles.

Dominen els sectors de compra no quotidiana o atractivitat (persona, llar, lleure i cultura, automoció i carburants i mixt), que representen el 56% del total de l'oferta. Els sectors de compra quotidiana són un 44% del total de l'oferta.

Segons dades de l'Anuari de la Distribució Comercial a Catalunya editat per la Generalitat de Catalunya (2015), els establiments en règim d'autoservei que pertanyen a les 50 primeres grans empreses de distribució present al Pallars Jussà són:

A Tremp – 7 establiments, amb una superfície de venda de 2.973 m², que suposa una densitat de 463 m²/1.000 h.

A la Pobla de Segur – 3 establiments, amb una superfície de venda de 1.123 m², que fa una densitat de 377,73m²/1.000 h.

Aquesta densitat en els dos municipis és superior a la mitjana de Catalunya, que és de 281 m²/1.000h.

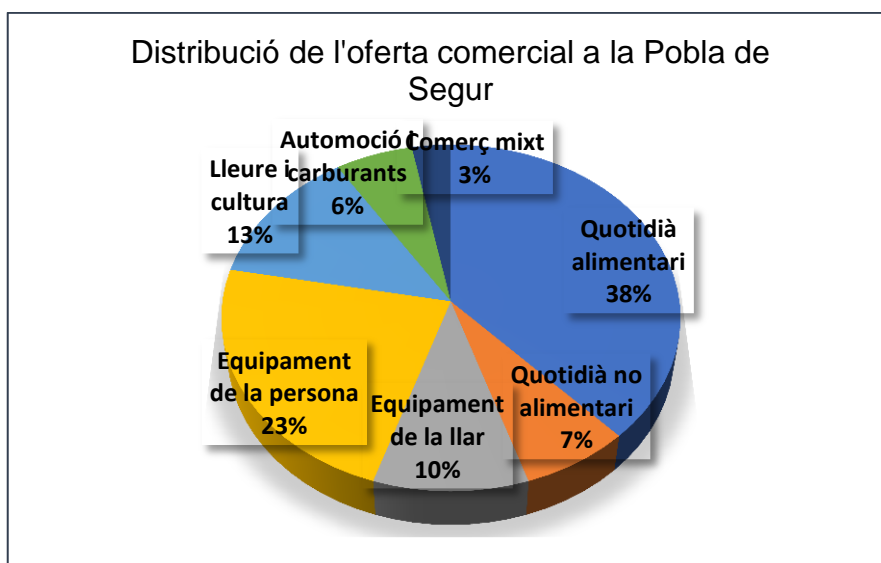
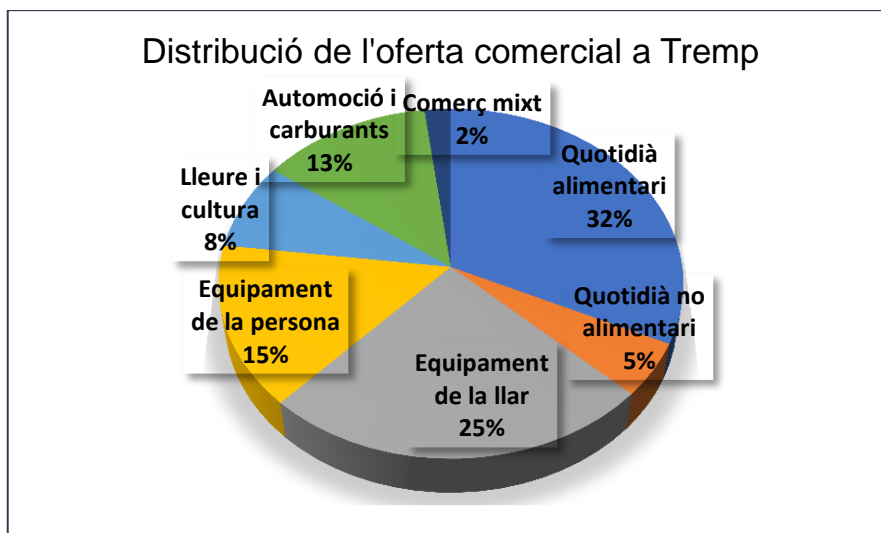
Si prenem les xifres d'habitants del conjunt de la comarca, ens dóna una densitat comercial d'establiments en règim d'autoservei de 291m²/1.000 h., xifra lleugerament superior a la mitjana de Catalunya.

Els establiments en règim d'autoservei abasteixen les necessitats dels habitants del Pallars Jussà. La majoria de la despesa en quotidià alimentari es queda a la comarca.

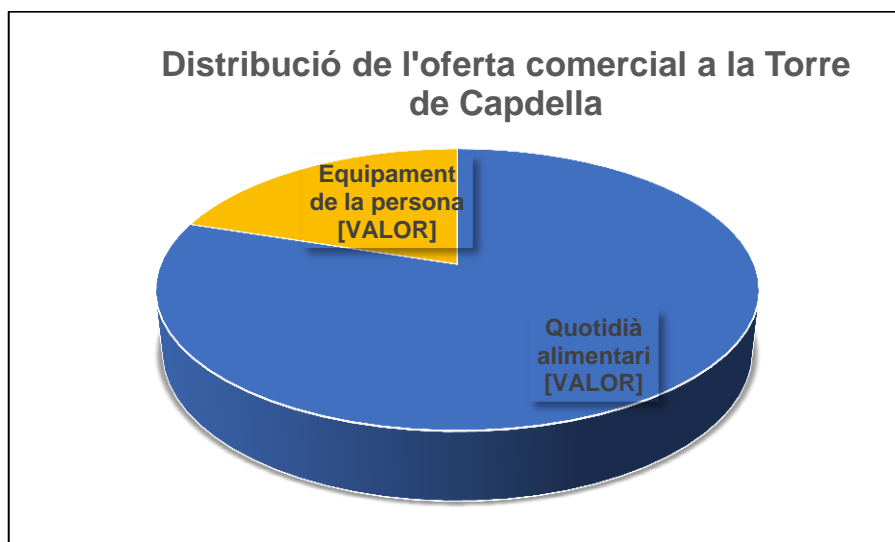
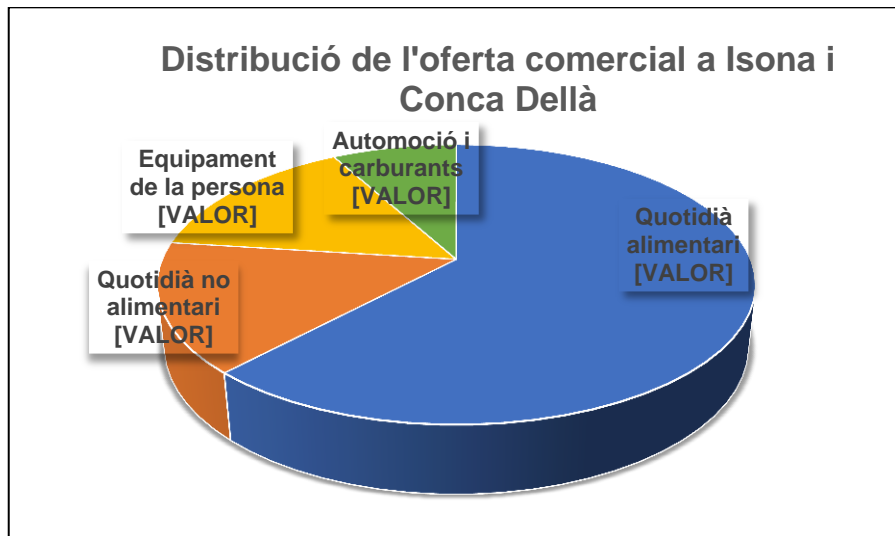
La distribució de l'oferta comercial a la comarca per municipis i subsectors és la següent:

	Isona i Conca Dellà	La Pobla de S.	La Torre de C.	Salàs de Pallars	Sarroca de Bellera	Senterada	Talarn	Tremp	Total
Quotidià alimentari	8	27	4	1	1			43	84
Quotidià no alimentari	2	5				1	1	7	16
Equipament llar	2	7						34	43
Equipament persona		16	1					20	37
Lleure i cultura		9						11	20
Automoció i carburants	1	4					1	17	23
Comerç mixt		2						2	4
TOTAL	13	70	5	1	1	1	2	134	227
									100%

Si comparem les xifres percentuals dels dos municipis més comercials del Pallars Jussà, constatem que a la Pobla de Segur l'oferta de quotidià té més pes (45% del total) que a Tremp (37%) i, en canvi, la suma dels subsectors d'atractivitat (equipament de la persona, equipament de la llar, lleure i cultura, automoció i comerç mixt) és inferior: 55% a la Pobla de Segur i 63% a Tremp.

L'oferta comercial a Isona i Conca Dellà i a la Torre de Capdella es basa en els sectors de quotidià.

PRINCIPALS FLUXOS DE COMPRA AL PALLARS JUSSÀ

4.2. ELS MERCATS NO SEDENTARIS

Els mercats no sedentaris setmanals del Pallars Jussà són els de Tremp, la Pobla de Segur i Isona i Conca Dellà, que es celebren els dilluns, dimecres i dissabtes, respectivament.

Sobretot els mercats de Tremp i de la Pobla de Segur encara fan la funció de punt de trobada i atrauen visitants dels nuclis propers.

El mercat de Tremp es va reorganitzar l'any 2016 per acostar-lo al centre històric i reforçar-ne la funció de reclam comercial. La seixantena de parades del mercat ocupen la plaça del Mercat, el carrer Lleida, el carrer Pare Manyanet i el carrer Barcelona. S'hi concentra un mix comercial amb parades de diferents subsectors: fruita i verdura, pesca salada, pastisseria, embotits, planter, perfumeria, merceria, roba, calçat...

A la part de dalt del mercat, al carrer Pare Manyanet, se situen els productes més estacionals i de proximitat i també productes de valor afegit com són els ecològics.

Algunes de les parades dels mercats ofereixen serveis complementaris com emprovadors o pagament amb targeta de crèdit.

Hi ha diferents elements que fan perdre atractivitat al mercat: la manca d'una marca i d'una imatge pròpia, la inexistència de senyalització de les diferents zones, la manca d'ordre, l'estretor d'alguns trams, la manca d'exhibició dels preus dels productes o la convivència de les parades amb els vehicles dels marxants.

No s'han portat a terme iniciatives de cooperació entre el mercat setmanal i el comerç local. A més, el comerç local no adequa els seus horaris a l'horari del mercat.

El mercat de la Pobla de Segur es concentra a la plaça de la Pedrera. Durant l'any s'hi estableixen unes 13 parades de fruita i verdura, olives, roba, roba interior, pollastres..., que augmenten durant els mesos de juliol i agost.

A Isona i Conca Dellà, el mercat del dissabte aplega visitants dels nuclis de població més propers. El mercat s'ha traslladat recentment de la plaça del Raval a la plaça de l'Ajuntament i disposa de parades de fruita i verdures, peixateria, flors i plantes, pollastres a l'ast i, esporàdicament, de roba.

4.3. LA RESTAURACIÓ

A la comarca, l'oferta de restauració es reparteix en 57 restaurants i bars-restaurants, distribuïts pels diferents municipis:

Castell de Mur	1
Conca de Dalt	2
Gavet de la Conca	2
Isona i Conca Dellà	5
Llimiana	1
La Pobla de Segur	12
Salàs de Pallars	3
Sarroca de Bellera	2
Talarn	3
La Torre de Capdella	6
Tremp	20

A part, a Tremp hi ha oferta de 9 bars i a la Pobla de Segur de 7.

4.4. LES EMPRESES DE SERVEIS

Els serveis assimilats a l'activitat comercial que trobem al Pallars Jussà (serveis a la persona, bugaderies, immobiliàries, agències de viatge, autoescoles, oficines bancàries, assessories i gestories...) són:

Tremp – 58

La Pobla de Segur – 34

Isona - 10

4.5. L'ALLOTJAMENT

L'oferta d'allotjament del Pallars Jussà, segons dades de l'Idescat (2015) està formada per:

- 19 hotels que ofereixen 726 places
- 5 càmpings, amb capacitat per a 1.794 persones
- 60 cases de turisme rural amb 462 places

La suma de tota l'oferta representa una oferta d'allotjament turístic disponible a la comarca de 2.982 places.

A banda, la segona residència té un pes important al Pallars Jussà. D'un parc de 10.966 habitatges, 3.786 corresponen a habitatges secundaris (Idescat, 2011).

4.6. EL PRODUCTE LOCAL

El Pallars Jussà disposa d'una àmplia oferta de producte agroalimentari de qualitat:

- Carn fresca: corder, vedella, porc i pollastre. Trobem un important nombre d'explotacions ramaderes d'ecològic
- Embotits: girella, xolís, llonganissa, secallona, farcit de carnaval
- Fleca i pastisseria: coques de recapte, panadons, galetes lligades al territori (marinades amb altres productes) i una àmplia gamma de productes de pastisseria tant tradicional com innovadora
- Vins de denominació d'origen Costers del Segre
- Licors (ratàfia, cassís...) i cerveses artesanes
- Mel i plantes aromàtiques
- Melmelades i conserves
- Formatges de cabra ecològics, derivats lactis com els tupins
- Oli
- Productes de l'horta

“Al teu gust, aliments del Pallars” és un programa de dinamització del sector agroalimentari del Pallars Jussà desenvolupat per l'Ajuntament de Tremp en col·laboració amb diversos agents socials. Els eixos que es treballen són: suport als productors i restauradors, creació d'espais de trobada productors-productors i productors-restauradors i difusió del valor del patrimoni agroalimentari de la comarca.

El programa agrupa actualment 54 productors, 22 restaurants i allotjaments rurals i diversos comerços. El directori i les activitats es poden trobar al web: www.alteugust.com

4.7. L'ASSOCIACIONISME COMERCIAL

Al Pallars Jussà hi ha constituïdes tres associacions de comerciants.

El Comerç Associat de Tremp es va constituir l'any 2000. Després d'uns anys d'intensa activitat, l'associació va quedar en via morta. Ara, s'ha tornat a revifar amb la constitució d'una nova Junta Directiva integrada per 4 persones i aplega 40 establiments associats que paguen una quota de 15€ mensuals.

L'associació té el suport de l'Ajuntament de Tremp. Les darreres accions que ha portat a terme són la campanya promocional de primavera, la participació a la Fira de primavera de Tremp i un shopping night.

L'Associació de Comerciants i Industrials de la Pobla de Segur (ACIP) es va crear l'any 1990. Té 60 associats, amb una quota d'associació de 60 euros anuals.

La Junta Directiva està constituïda per 11 persones, de les quals només 3 o 4 participen activament. L'entitat està presidida des de fa molts anys per la mateixa persona.

Al pla de dinamització del comerç de la Pobla de Segur hi participen l'Ajuntament del municipi i el Consorci de Comerç, Artesania i Moda de la Generalitat de Catalunya.

Algunes de les accions desenvolupades darrerament són: black Friday, sorteig de vals de compra per Nadal, guarniment d'una carrossa de Reis, Carnaval, organització d'una edició de comerç al carrer i convocatòria d'un concurs d'aparadors per les falles.

L'Associació d'Indústria i Comerç d'Isona té més de 40 anys i aplega tots els establiments industrials i de serveis del municipi. La quota d'associacionisme que hi ha establerta és de 25 euros anuals. La Junta Directiva està constituïda per 7 persones. Les accions que desenvolupen tenen el suport de l'Ajuntament d'Isona i Conca Dellà.

Algunes de les accions que organitzen són: sorteig de mones per Pasqua, patrocini d'activitats infantils per la Festa Major, Fira del Bolet i Boletast i sorteig de vals de compra per Nadal.

4.8. IDENTIFICACIÓ DE LOCOMOTORES

Entenem com a locomotores aquells elements generadors de trànsit que poden acostar clients potencials als eixos comercials.

Les locomotores dels diferents municipis són:

- L'Hospital Comarcal del Pallars de Tremp
- Els serveis centralitzats a Tremp: jutjats, Registre de la Propietat, ITV, Seguretat Social...
- Els mercats no sedentaris d'Isona, la Pobla de Segur i Tremp
- L'Acadèmia General Bàsica de Suboficials de Talarn
- Les fires anuals als diferents pobles, moltes agroalimentàries
- Els espais d'escalada a Abella de la Conca, Terradets i la Vall Fosca
- Els cellers de vi
- El tren dels Llacs
- El telefèric de la Vall Fosca
- El Cinquè Llac

4.9. ENTREVISTES AMB ELS COMERCIANTS – INFORMACIÓ QUALITATIVA

En les entrevistes que l'equip d'Hidra ha mantingut amb comerciants de diferents sectors i de diferents municipis del Pallars Jussà han sorgit diferents reflexions que cal tenir en compte:

- L'oferta comercial global no és atractiva, encara que hi ha tot tipus de productes
- La gent d'alta muntanya que comprava a Tremp ara ho fa a Lleida
- Tots els residents que tenen cotxe se'n van a comprar fora
- A la comarca, hi ha un turisme de pas
- Cal repoblar el Pallars Jussà
- Al Pallars Jussà no s'inverteix en carreteres
- La clientela dels comerços del Pallars Jussà supera els 50 anys
- Els habitants de segona residència venen al Pallars amb la compra feta al lloc d'origen
- A la comarca hi ha moltes persones que hi estan empadronades i que no hi resideixen
- Manquen oportunitats de treball a la comarca
- A la comarca hi ha un col·lectiu de jubilats amb un alt poder adquisitiu
- Els restaurants grans del Pallars Jussà no promocionen el producte local
- El dissabte a la tarda tanquen molts establiments comercials i això perjudica el conjunt
- La gent jove compra a Lleida i, darrerament a Saragossa
- Als comerços de la comarca no es promociona prou el producte local
- Les macrogranges instal·lades a la comarca no contracten els serveis als industrials i professionals del Pallars
- El comerç de la comarca no té relleu generacional
- Els comerciants utilitzen poc les noves tecnologies i internet
- Els polítics i els funcionaris del Pallars Jussà no compren a la comarca
- Les dificultats en el transport dificulten l'aprovisionament d'alguns productes per part dels comerciants
- Els comerciants de la comarca tenen poc interès per la formació
- Hi ha proliferació de locals tancats als principals municipis, sense perspectives que es tornin a obrir
- Hi ha poca sensibilització dels clients potencials sobre el valor del comerç de proximitat
- Hi ha un ambient d'apatia generalitzada entre els comerciants
- Els comerciants participen poc a les convocatòries d'iniciatives comercials
- S'hauria de fer una universitat d'agrònoms a la comarca
- El Tren dels Llacs repercuteix als restaurants però no al comerç

- Els pares dels nens no residents que estudien a Tremp i fan allà les activitats extraescolars, compren en aquest municipi i no al poble d'origen
- A Tremp no hi ha unió entre els comerciants
- A Tremp, el nucli antic és poc amable
- A Tremp no hi ha unificació dels horaris comercials perquè els clients tampoc no ho necessiten
- A Tremp hi ha manca d'interès dels propietaris per arreglar les façanes dels edificis i els locals comercials
- A Tremp el preu del lloguer dels locals comercials està sobredimensionat
- El mercat del dilluns de Tremp no afecta el comerç del poble
- A la Pobla de Segur, l'associació de comerciants ha quedat reduïda a un grup que no compta amb la resta de comerciants
- A la Pobla de Segur hi ha problemes d'aparcament als mesos d'estiu i els dies de mercat
- L'Ajuntament de la Pobla de Segur no té cap pla de dinamització comercial
- La zona d'aparcament limitat a la Pobla de Segur és molt ben valorada pels comerciants
- A Isona no hi ha interacció entre l'Ajuntament i l'associació de comerciants.
- L'Ajuntament d'Isona no fa cap tipus d'acció de dinamització comercial
- A Isona, el dissabte hi ha més moviment de clients als comerços
- A Isona, l'Ajuntament no compra a la majoria de comerços del poble perquè estan emparentats amb membres del consistori
- L'Associació de comerciants d'Isona és molt personalista
- La Fira del Bolet d'Isona porta molta gent al poble
- A la Torre de Capdella hi ha darrerament oferta ambulat no controlada als diferents nuclis

5. ANÀLISI DEL TRAMAT URBÀ

5.1. LES ZONES COMERCIALS

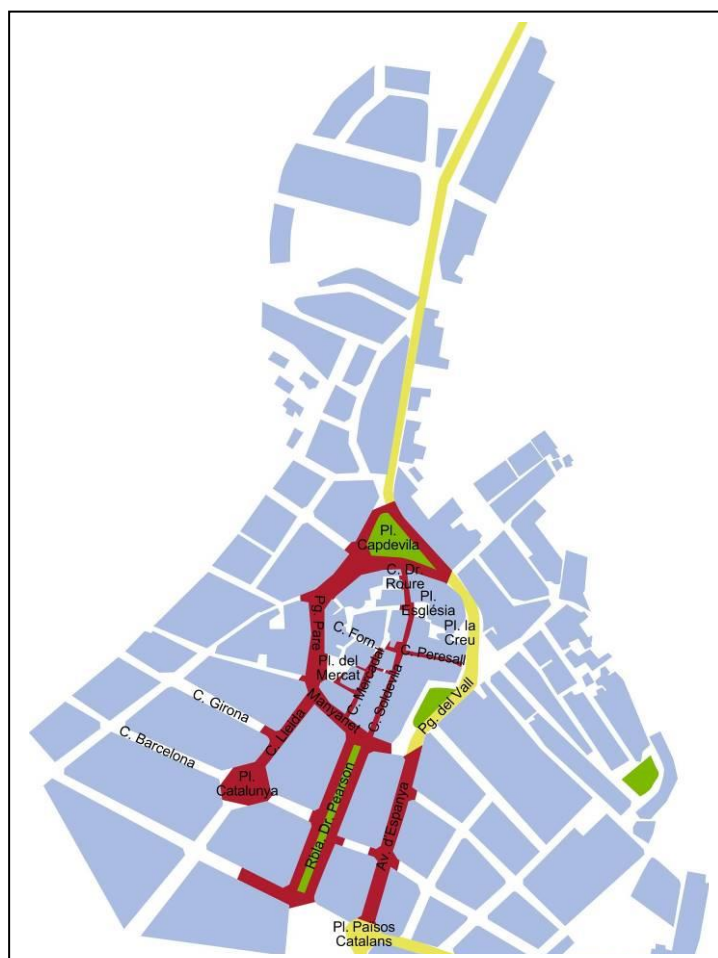
Els municipis amb més concentració comercial són Tremp, la Pobla de Segur i Isona i Conca Dellà.

A Tremp, el comerç es reparteix entre el nucli antic i l'eixample.

Al 2008, dins la cinquena convocatòria de la Llei de barris de la Generalitat de Catalunya, es va aprovar el projecte de millora urbana del barri vell i l'eixample.

El nucli antic de Tremp conserva les característiques d'una ciutat medieval envoltada de muralles i està format per carrers estrets. Els locals comercials tenen superfícies reduïdes.

Els carrers amb més concentració comercial són la rambla Dr. Pearson, l'avinguda d'Espanya, el carrer Dr. Roure, el carrer Peresall, el carrer Mercadal, el carrer Soldevila, el carrer Pare Manyanet, el carrer Lleida i la plaça Capdevila.

5.2. L'URBANISME COMERCIAL

L'amabilitat de l'espai comercial ve donada tant per la bona imatge dels establiments comercials que s'hi ubiquen com per les actuacions d'urbanisme comercial que s'hi duen a terme.

A Tremp, cal distingir entre el nucli antic i la zona de l'eixample. El nucli antic està format per un entramat de carrers de plataforma única que són per a vianants o de prioritat invertida. Malgrat la prohibició, els vehicles passen i estacionen en aquesta zona per accedir als comerços. Aquests espais disposen de poc mobiliari urbà que els faci atractius com són bancs, jardineres, papereres... i els que hi ha no es troben en massa bon estat de conservació. L'enllumenat públic del nucli antic és poc atractiu.

En alguns carrers com el carrer Mercadal hi ha instal·lades pilones per protegir l'espai de pas dels vianants.

Les principals vies de la zona de l'eixample són la Rambla Dr. Pearson i l'Avinguda d'Espanya.

A la Rambla Dr. Pearson el mobiliari urbà es concentra a la part central de la rambla, on hi ha la zona arbrada, bancs, papereres i fanals i on se situen les terrasses dels bars i restaurants de la zona.

Els cotxes estacionats i el pas de vehicles dificulten el passeig dels vianants.

L'avinguda d'Espanya és una via de secció ample amb voreres àmplies i amb doble sentit de circulació de vehicles, que funciona com a via d'accés a Tremp. Està permès l'estacionament a les dues bandes del carrer. Disposa d'elements de mobiliari urbà com arbres, papereres i fanals.

El punt neuràlgic de la Pobla de Segur és la plaça de l'Arbre. Les terrasses dels establiments de restauració conviuen amb diferents elements de mobiliari urbà com són jardineres, fanals i papereres.

El tram del carrer Sant Miquel del Pui comprès entre l'avinguda Verdaguer i l'avinguda Catalunya és un tram molt comercial amb dificultats per als vianants per la secció de la via, la circulació de vehicles, les voreres estretes i la inexistència de mobiliari urbà que faci més agradable el circuit de passeig.

L'avinguda Catalunya disposa de voreres amples i elements d'urbanisme comercial com bancs, arbres o papereres que n'augmenten l'atractivitat comercial. En un tram del carrer, els cotxes aparcats en bateria envaeixen part de les voreres.

L'avinguda Verdaguer, una altra de les vies amb concentració comercial, té voreres estretes i s'hi situen elements d'urbanisme comercial com senyals de trànsit o senyals indicatives que dificulten la circulació dels vianants. No hi ha instal·lat mobiliari urbà que amabilitzi el circuit de passeig.

A Isona els establiments comercials es concentren a la plaça del Raval i a l'eix avinguda de Lleida-plaça del Portal.

Les voreres de l'avinguda de Lleida són estretes i s'eixamplen a la plaça del Portal. Hi ha col·locats diferents elements d'urbanisme comercial com papereres, arbres o jardineres.

A la plaça del Raval també trobem arbres, jardineres i papereres, que embelleixen l'espai comercial.

5.3. ELS LOCALS BUITS

Als tres pobles amb més concentració comercial del Pallars Jussà hi ha proliferació de locals buits. La manca de relleu generacional als negocis, el creixement de la superfície comercial en ciutats relativament properes com Balaguer o Lleida i el canvi d'hàbits de compra han propiciat aquesta desertització comercial.

A Tremp, els locals tancats es concentren principalment al nucli antic, encara que també trobem alguns locals amb les persianes baixades a la zona de l'eixample. Al nucli antic, al problema dels locals buits s'hi afegeix l'estat deplorable en què es troben algunes façanes. Molts propietaris no tenen intenció de posar al mercat de venda o de lloguer aquests locals. Tot això, contribueix al deteriorament de la zona i a la pèrdua de la seva atractivitat comercial.

A la Pobla de Segur es multipliquen els locals tancats, tant als carrers que han deixat de tenir pes comercial com els del nucli antic, com als eixos comercials més moderns.

Isona també està perdent pes comercial i els comerços que tanquen deixen locals buits que no tornen a ser ocupats.

5.4. L'APARCAMENT

En el conjunt de la comarca del Pallars Jussà, l'estacionament de vehicles és lliure. Només a la Pobla de Segur, a la plaça de l'Arbre hi ha establerta una zona gratuïta d'estacionament regulat limitat a 20 minuts, que funciona de dilluns a diumenge en horari de 8 a 14h i de 17 a 21h per facilitar l'accés dels clients als comerços de la zona.

Zona d'aparcament regulat a la Pobla de Segur

Prop dels eixos comercials de Tremp, l'Ajuntament ha habilitat dues zones d'estacionament en dos solars en desús: una al xamfrà entre els carrers Sant Roc i Lleida, amb capacitat per a 26 vehicles i una altra al carrer de la Creu, amb 31 places.

Aparcament carrer Sant Roc - Tremp

Aparcament carrer de la Creu - Tremp

Tremp també té dues zones d'aparcament amb moltes places situades a l'estació i a l'hospital.

A la Pobla de Segur, la plaça de la Pedrera és el principal aparcament prop de les zones comercials. En aquesta plaça es on es fa el mercat setmanal del dimecres, dia que es complica l'estacionament al poble. L'altre zona d'aparcament propera és la situada al costat de la parada dels autobusos.

Aparcament plaça de la Pedrera – La Pobla de Segur Aparcament parada busos – La Pobla de Segur

A les èpoques de més afluència de visitants, com són els mesos d'estiu, Setmana Santa o els ponts, hi ha dèficit de places d'aparcament a la Pobla de Segur.

5.5. LA SENYALITZACIÓ COMERCIAL

El Pallars Jussà no disposa d'un pla de senyalització comercial.

Als municipis més comercials, Tremp i la Pobla de Segur, no hi ha senyalització direccional indicativa de les zones comercials. Sí que hi ha senyals direccionals cap a les zones d'aparcament.

Senyals direccionals dels aparcaments de Tremp i de la Pobla de Segur

L'Associació de Comerciants i Industrials de la Pobla de Segur (ACIP) va instal·lar 5 tòtems en punts estratègics del poble on es reproduïx el plànol i s'indiquen els establiments comercials identificats per subsectors.

A la Torre de Capdella, promoguda per l'Ajuntament, s'ha instal·lat senyalització direccional dels establiments comercials i turístics.

Els establiments adherits a les associacions de comerciants de Tremp i de la Pobla de Segur estan identificats amb una placa. A Tremp estan en procés de canvi per la renovació de l'associació.

Placa identificativa del Comerç Associat de Tremp

Placa identificativa de l'ACIP de la Pobla de Segur

5.6. LA IMATGE DELS ESTABLIMENTS COMERCIALS

A la comarca conviuen establiments que presenten una imatge renovada i adaptada a les necessitats dels clients actuals amb comerços menys modernitzats.

L'ordenació del producte, el mobiliari, el recorregut dins la botiga, la retolació, els aparadors o la il·luminació són aspectes que alguns dels establiments del Pallars Jussà no tenen ben resolt i que fan perdre atractivitat als negocis.

En canvi, hi ha comerços que treballen molt bé el marxandatge visual per ser comerços de referència.

Alguns comerços no tenen cap element (rètol, toldo, vinil...) que els identifiqui.

Darrerament s'estan implantant establiments que obeeixen a nous conceptes de negoci que ofereixen una proposta de valor diferent als clients.

Molts comerços no compleixen la normativa que obliga a exposar l'horari adoptat de manera que la informació sigui visible al públic, fins i tot amb l'establiment tancat. Això, sumat al fet que molts dels comerços tinguin persianes opaques incrementa la sensació de desertització comercial en els horaris en què aquests establiments estan tancats.

Establiments comercials sense horari exposat a Tremp i a la Pobla de Segur

Pocs establiments comercials del Pallars Jussà exhibeixen el preu de venda al públic dels productes exposats als aparadors, com assenyala la normativa.

Comerços sense indicació de preus a la Pobla de Segur i a Tremp

6. SITUACIÓ COMPETITIVA DEL COMERÇ DEL PALLARS JUSSÀ

6.1. ANÀLISI DAFO

Amb l'anàlisi DAFO volem identificar les fortaleeses i les debilitats del comerç del Pallars Jussà i les amenaces i les oportunitats que presenta l'entorn.

Els punts forts i els punts febles són característiques rellevants sobre les quals es té el control. Els punts forts diferencien el comerç de la comarca del d'altres indrets. Els punts febles provoquen situacions desfavorables pel desenvolupament del comerç i amenacen la capacitat de millora.

Les amenaces i les oportunitats són elements externs que no es poden controlar directament, però que cal tenir en compte perquè poden incidir de manera significativa en l'evolució favorable o desfavorable del comerç.

A partir de la identificació d'aquests elements, utilitzarem les fortaleeses per tal d'aprofitar les oportunitats, afrontar les amenaces i intentar superar les debilitats.

De cada causa identificada en els diferents apartats, apuntem els efectes que comporta per al comerç.

6.2. ANÀLISI DAFO – FORTALESES

Causes	Efectes
Oferta comercial completa en el conjunt de la comarca	Els residents i els turistes poden comprar de tot al Pallars Jussà
Dotació comercial (16,87 establiments/1.000 h.) més alta que la mitjana catalana (13,47)	Comerç amb capacitat d'atractivitat més enllà dels residents
Productes de proximitat de qualitat a la comarca	Es poden establir sinèrgies entre productors-comerços
Mercats de venda no sedentària consolidats	Capacitat d'atracció de compradors els dies de mercat
Molts propietaris davant dels negocis	Coneixement de primera mà del mercat
Aparcament gratuït prop de les zones comercials	Facilita l'accés als establiments comercials
La Pobla de Segur i Tremp tenen la consideració de municipis turístics	Permet l'obertura dels establiments comercials en dies festius
Associacions de comerciants constituïdes a Isona, la Pobla de Segur i Tremp	Predisposició a sumar esforços per dinamitzar el comerç
Voluntat política a nivell comarcal d'impulsar la dinamització del comerç	Fomenta la cooperació público-privada
Molta vida associativa a tota la comarca	Possibilitat d'establir col·laboracions

6.3. ANÀLISI DAFO – DEBILITATS

Causes	Efectes
Fugues de compra a centres comercials d'altres municipis	La despesa en compres no es queda a la comarca
Percepció de preus cars per part dels clients potencials	Potencia les fugues de compra a altres destinacions comercials
Imatge poc modernitzada en alguns comerços	Poca atracció de clients potencials
Manca d'adaptació a la normativa d'alguns comerços (informació horaris, preus aparadors...)	Manca d'informació per als clients potencials
Manca d'unificació horària, tancament dels comerços dissabtes a la tarda	Pèrdua d'atractivitat del conjunt de l'oferta comercial
Proliferació d'establiments de persones nouvingudes amb uns estàndards baixos de qualitat	Fan perdre atractivitat a les vies on s'ubiquen
Associacions comercials febles	Manca de lideratge d'un projecte de dinamització comercial
Lloguers alts en algunes ubicacions	Frena la implantació de nous comerços
Proliferació de locals buits als principals eixos comercials	Trencament del continu comercial, degradació de la imatge de la zona
Poca o nul·la sensibilització de la població sobre el valor del comerç de proximitat	El comerç dels pobles del Pallars no esdevé la primera opció de compra dels residents

• Manca de senyalització comercial que serveixi per acostar clients potencials a les zones comercials	• Dificulta l'accés als eixos comercials
• Urbanisme comercial (il·luminació, neteja, jardineria, mobiliari urbà...) poc amable	• Pèrdua d'atractivitat de les zones comercials
• Manca d'oferta hotelera d'alta gamma	• Es perd la possibilitat de tenir clientela amb un poder adquisitiu alt
• Façanes en mal estat al nucli antic de Tremp	• Devaluen la imatge del conjunt
• Poca transformació digital a una part important dels comerços	• Es crea un gap amb una part de la clientela potencial, que cada vegada és més digital
• Poc interès per la formació per una part important dels comerciants	• Pèrdua de competitivitat dels comerços per manca d'adaptació a les necessitats del moment
• Ambient de pessimisme i d'apatia entre bona part del col·lectiu de comerciants	• Frena la millora competitiva dels comerços
• Manca de promoció comercial i turística conjunta	• Es desaprofita l'oportunitat de sumar actius

6.4. ANÀLISI DAFO – OPORTUNITATS

Causes	Efectes
• Augment del VAB del sector comercial (2015)	• Més inversió per part dels comerciants
• Increment del turisme d'interior	• Possibilitat de captació de clients que visiten esporàdicament la comarca
• El Cinquè Llac	• Dóna projecció internacional a la destinació
• Fires i festes relacionades amb producte local i gastronomia	• Permeten posicionar gastronòmicament la comarca i el comerç se'n pot aprofitar
• Projecte del Geoparc	• Captació de visitants que són clients potencials del comerç
• Els mercats no sedentaris	• Atrauen un volum important de visitants que es poden reconduir cap als comerços

6.5. ANÀLISI DAFO – AMENACES

Causes	Efectes
• Estancament del creixement de la població	• No creix el mercat potencial per creixement natural
• Població de perfil més envellit que la mitjana de Catalunya	• Més clients potencials amb menys capacitat de compra
• Renda familiar disponible bruta per habitant inferior a la mitjana catalana	• Els residents tenen menys poder adquisitiu i, a l'hora de comprar, valoren la variable preu
• Creixement de la superfície comercial en destinacions d'interès	• Increment de les fugues de compra dels residents
• Molts comerciants no es senten representats per les actuals associacions de comerciants	• Frenen els plans de dinamització comercial
• La manca de relleu generacional a molts comerços	• Tancament d'establiments
• L'increment de les vendes per internet, especialment entre la gent jove	• Pèrdua de vendes del comerç de proximitat
• Poca sensibilització dels residents sobre el valor del comerç de proximitat	• No es plantegen els efectes que té sobre els pobles la desaparició dels comerços

7. EL PLA DE DINAMITZACIÓ COMERCIAL

7.1. EL POSICIONAMENT

Els atributs que presenta el comerç del Pallars Jussà són: oferta completa de productes i serveis, experiència, atenció personalitzada. Malgrat això, es produeixen moltes fugues de compra a d'altres municipis per part dels residents.

Per incrementar el nivell de competitivitat del sector comercial cal definir el posicionament desitjat per a aquest comerç. L'estratègia de posicionament ha de definir la imatge que volem que es creï del comerç en el consumidor potencial, en primera instància el resident, però també el visitant.

Una vegada analitzats els punts forts i les oportunitats que es presenten, proposem que el posicionament del Pallars Jussà en l'àmbit comercial sigui el d'una comarca amb una oferta comercial de qualitat adaptada a les necessitats dels residents i amb prou capacitat d'atractivitat per captar l'atenció dels visitants.

7.2. OBJECTIUS

Les accions que es programin han d'anar encaminades a assolir aquests objectius bàsics per aconseguir el posicionament que hem definit:

1. Convertir els comerços i les empreses de serveis del Pallars Jussà en la primera opció de compra dels residents
2. Atraure visitants als establiments comercials de la comarca a partir de la creació de sinèrgies entre comerç, producte local, gastronomia i turisme

7.3. LÍNIES ESTRATÈGIQUES D'ACTUACIÓ

Per a cadascun dels objectius definits cal definir unes línies estratègiques d'actuació que estableixin les línies mestres per dissenyar les accions específiques per dinamitzar el comerç del Pallars Jussà.

Objectiu 1: Convertir els comerços i les empreses de serveis del Pallars Jussà en la primera opció de compra dels residents

Estratègia 1.1: Professionalització dels comerciants

Enfortiment de les competències dels comerciants i suport a les entitats representatives per incrementar la competitivitat dels comerços del Pallars Jussà

Estratègia 1.2.: Adequació dels establiments comercials

Dotar el comerciant d'eines per adequar els seus negocis a les demandes del consumidor actual i per oferir els serveis que aquest requereix

Estratègia 1.3: Transformació digital

Incrementar la presència dels comerços del Pallars Jussà a internet per arribar a un consumidor que avui ja és omnicanal

Estratègia 1.4: Increment de l'atractivitat dels eixos comercials

Millorar la qualitat de l'espai urbà per fer-lo atractiu per als vianants

Estratègia 1.5: Sensibilització de la població resident

Conscienciar sobre la funció econòmica i social del comerç de proximitat a la comarca

Objectiu 2: Atraure visitants als establiments comercials de la comarca a partir de la creació de sinèrgies entre comerç, producte local, gastronomia i turisme

Estratègia 2.1: Potenciació del producte local i dels actius turístics

Posar en valor el producte local i l'oferta turística als comerços de la comarca

Estratègia 2.2: Difusió de l'oferta comercial

Donar a conèixer l'amplitud de l'oferta comercial del Pallars Jussà amb la col·laboració del sector turístic

7.4. PLA D'ACTUACIONS

Detallem a continuació el pla de dinamització comercial que s'hauria d'implementar per assolir els objectius fixats a partir de les estratègies proposades. De cada acció a implementar fem una aproximació pressupostària. Els preus no inclouen en cap cas costos de gestió:

Estratègia 1.1) Professionalització dels comerciants

Accions:

- Presentació de la diagnosi de la situació del sector comercial al Pallars Jussà al col·lectiu de comerciants

ACCIÓ	1. Presentació diagnosi sector comercial	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Espai	-	2017

- Accions formatives/assessoraments personalitzats: programació de cursos i d'assessoraments personalitzats als comerciants. El primer any, els cursos han d'estar destinats a aconseguir la millora de la imatge dels establiments comercials (visual, aparadors, comunicació...). Als següents anys cal incidir en la transformació digital dels negocis i la formació ha d'anar enfocada a millorar les competències dels comerciants en creació i/o manteniment de webs, xarxes socials, informatització d'establiments, màrqueting digital amb l'objectiu d'assegurar-ne la competitivitat.

ACCIÓ	2. Formació i assessoraments personalitzats	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Contractació	10.000€	2018
formador/s	20.000€	2019
	15.000€	2020
TOTAL	45.000€	

- Presentació de casos d'èxit d'empreses del sector comercial

ACCIÓ	3. Presentació de casos d'èxit	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Organització Material	1.000€	2019

- Sessions de treball amb les 3 associacions de comerciants de la comarca per assessorar-les professionalment sobre la seva consolidació, la captació d'associats, l'adequació del seu pla de dinamització comercial a les característiques de l'oferta i de la demanda dels seus municipis o sobre la implementació concreta d'accions

ACCIÓ	4. Assessorament a les associacions de comerciants de la comarca	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Contractació consultora	1.500€	2018
	1.500€	2019
	1.500€	2020
TOTAL	4.500€	

- Organització d'intercanvis d'experiències de dinamització comercial per conèixer el model comercial d'altres territoris

ACCIÓ	5. Intercanvis d'experiències de dinamització comercial	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Contractació consultora	1.500€	2018
	1.500€	2019
TOTAL	3.000€	

Estratègia 1.2) Adequació dels establiments comercials

Accions:

- Jornada formativa sobre normativa comercial

ACCIÓ	6. Jornada sobre normativa comercial	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Organització Material	300€	2019

- Retail tour conèixer nous conceptes de negoci, tendències, creació d'experiències....

ACCIÓ	7. Retail tour	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Contractació expert	1.500€	2020

- Campanya comarcal conjunta d'aparadors a partir de l'edició d'un element ornamental comú

ACCIÓ	8. Campanya comarcal d'aparadors	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Coordinació	4.200€	2018
Materials	4.200€	2019
	4.200€	2020
TOTAL	12.600€	

- Creació d'una carta de serveis comarcals per al sector comercial amb negociació de descomptes per a l'adequació dels establiments

ACCIÓ	9. Creació d'una carta de serveis comercials	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Prospecció Material difusió	2.000€	2020

Estratègia 1.3) Transformació digital

Accions:

- Creació de comptes del comerç de la comarca a les xarxes socials (facebook, twitter, instagram)

ACCIÓ	10. Creació de comptes de comerç a les xarxes socials	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Coordinació Materials	No quantificat	2018

- Organització d'una jornada sobre la importància de la creació d'una base de dades, maneres de crear-la i aplicacions per treure'n el màxim rendiment

ACCIÓ	11. Jornada sobre creació de base de dades	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Contractació ponent	300€	2019

- Creació d'una base de dades de clients potencials i organització d'accions push per generar trànsit als eixos comercials

ACCIÓ	12. Creació base de dades i accions push	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Personal suport Material accions Difusió	3.000€	2019-2020

Estratègia 1.4) Increment de l'atractivitat dels eixos comercials

Accions:

- Creació d'imatge de marca comuna del comerç del Pallars Jussà per tal de connectar millor amb la demanda, enfortir els llaços entre les diferents associacions de comerciants i aconseguir notorietat. A banda de la marca que identifiqui el comerç comarcal sota un mateix paraigües també es busca la relació entre associacions i comerciants amb accions comunes. És important el coneixement i difusió de les accions de cada entitat tant de cara a l'exterior com entre elles de forma periòdica, de manera que seria interessant disposar d'una agenda i newsletter comú. Així com una campanya promocional que permeti la difusió tant de les activitats pròpies de dinamització comercial com de les activitats i accions que des de l'administració es duen a terme per millorar la competitivitat comercial.

ACCIÓ	13. Creació de la marca de comerç del Pallars Jussà	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Disseny marca i difusió	10.000€	2019

- Programa de rehabilitació de façanes a Tremp i a la Pobla de Segur: creació d'un programa d'incentius per part dels dos ajuntaments, campanya informativa als propietaris

ACCIÓ	14. Programa de rehabilitació de façanes a Tremp i a la Pobla de Segur	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Subvencions	No quantificat, correspon als ajuntaments	2019

- Programa de locals buits a Tremp: ocupació temporal de locals comercials buits

ACCIÓ	15. Programa de locals buits a Tremp	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Coordinació, neteja, imatge corporativa	No quantificat, correspon a l'ajuntament	2019

- Revisió del pla d'aparcament a la Pobla de Segur

ACCIÓ	16. Pla d'aparcament a la Pobla de Segur	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Valoració tècnica	No quantificat, correspon a l'ajuntament	2019

- Revisió de l'urbanisme comercial a Tremp i a la Pobla de Segur: neteja, estat de conservació del mobiliari urbà, enllumenat...

ACCIÓ	17. Revisió de l'urbanisme comercial a Tremp i a la Pobla de Segur	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Elements de millora	No quantificat, correspon a l'ajuntament	2019 2020

- Creació de sinèrgies mercat no sedentari-comerç local a la Pobla de Segur, Tremp i Isona. Implementació campanya "A bon mercat", amb participació del comerç local els dies de mercat.

ACCIÓ	18. Implementació campanya "A bon mercat"	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Coordinació Materials	6.000€	2018

Estratègia 1.5) Sensibilització de la població resident

Accions:

- Projecte de comerç a les escoles (alumnes de primària) per donar a conèixer el comerç de cada municipi a través d'activitats de caire didàctic

ACCIÓ	19. Projecte de comerç a les escoles	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Coordinació Materials (fitxes)	2.700€	2018

- Projecte de comerç als centres d'Educació secundària de la comarca: organització de xerrades-debat per als alumnes d'ESO sobre els nous hàbits de consum i l'impacte en el territori

ACCIÓ	20. Projecte de comerç als centres d'ESO	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Coordinació Materials	2.100€	2019

- Campanya de comunicació segmentada per diferents públics per donar a conèixer els atributs del petit comerç de la comarca

ACCIÓ	21. Campanya de comunicació	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Materials/espais	3.000€	2019

Estratègia 2.1) Potenciació del producte local i dels actius turístics

Accions:

- Potenciació de còrnens de producte local. Edició d'un distintiu

ACCIÓ	22. Potenciació de còrnens de producte local	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Campanya informativa	500€	2019
Distintiu	500€	2020

- Organització de benchmarkings dels comerciants per descobrir els actius de la comarca

ACCIÓ	23. Organització de benchmarkings	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Coordinació	800€	2019
	800€	2020

- Campanya promocional comarcal amb sorteig d'experiències per viure al Pallars Jussà entre els clients dels comerços

ACCIÓ	24. Campanya comarcal d'experiències	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Materials, premis	2.500€	2019

Estratègia 2.2) Difusió de l'oferta comercial

Accions:

- Organització de la Festa anual del comerç de la comarca amb conferències, premis, gala amb producte local...

ACCIÓ	25. Festa anual del comerç a la comarca	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Organització	2.500€	2019
premis, ponent...	2.500€	2020

- Creació d'un circuit comarcal d'experiències als comerços (degustacions, showrooms, popups, desfilades, presentació de novetats...)

ACCIÓ	26. Creació d'un circuit comarcal d'experiències	
Recursos necessaris	Pressupost previst	Any d'execució
Material, campanya de difusió	5.000€	2020

GRAELLES D'ACCIONS

2018	
ACCIÓ	IMPORT
- Formació	10.000 €
- Assessorament a les associacions de comerciants	1.500 €
- Intercanvis d'experiències de dinamització comercial	1.500 €
- Campanya comarcal d'aparadors	4.200 €
- Creació de comptes de comerç a les xarxes socials	No quantificat
- Implementació campanya "A bon mercat"	6.000 €
- Projecte de comerç a les escoles	2.700 €
TOTAL	25.900 €

- Preus sense IVA

2019	
ACCIÓ	IMPORT
- Formació	20.000 €
- Presentació de casos d'èxit del sector comercial	1.000 €
- Assessorament a les associacions de comerciants	1.500 €
- Intercanvis d'experiències de dinamització comercial	1.500 €
- Jornada sobre normativa comercial	300 €
- Campanya comarcal d'aparadors	4.200 €
- Organització jornada sobre creació base de dades	300 €
- Creació de marca de comerç del Pallars Jussà	10.000 €
- Programa de rehabilitació de façanes (Tremp i La Pobla)	No quantificat
- Programa de locals buits a Tremp	No quantificat
- Revisió del pla d'aparcament a la Pobla de Segur	No quantificat
- Revisió de l'urbanisme comercial a Tremp i a la Pobla	No quantificat
- Projecte de comerç als centres d'ESO	2.100 €
- Campanya de comunicació segmentada	3.000 €
- Potenciació de còrnors de producte local	500 €
- Organització de benchmarkings	800 €
TOTAL	45.200 €

- Preus sense IVA

2020	
ACCIÓ	IMPORT
- Formació	15.000 €
- Assessorament a les associacions de comerciants	1.500 €
- Retail tour	1.500 €
- Campanya comarcal d'aparadors	4.200 €
- Creació d'una carta de serveis comercials comarcal	2.000 €
- Creació base de dades i accions push	3.000 €
- Revisió de l'urbanisme comercial a Tremp i a la Pobla	No quantificat
- Potenciació de còrnors de producte local	500 €
- Organització de benchmarkings	800 €
- Festa anual del comerç	2.500 €
- Creació d'un circuit comarcal d'experiències	5.000 €
TOTAL	39.000 €

- Preus sense IVA

8. ANNEX

8.1. RESULTATS OBTINGUTS

Participació de representants públics en el projecte:

Es preveia la participació de 7 representants públics en el desenvolupament de l'acció

Les persones que han participat en el projecte han estat 9:

TREMP:

Anna Ritz – regidora de Promoció Local, Fires i Seguretat Ciutadana de l'Ajuntament de Tremp

Dolors Etxalar – responsable del projecte "Treball a les 7 Comarques" al Pallars Jussà

Meritxell Bellera – tècnica de Promoció local de l'Ajuntament de Tremp

Jordi Casanovas – cap d'àrea de Promoció Local de l'Ajuntament de Tremp

LA POBLA DE SEGUR:

Noemí Nus – regidora de Promoció Econòmica, Indústria, Comerç i Turisme de l'Ajuntament de la Pobla de Segur

Núria Farrús – tècnica de l'Ajuntament de la Pobla de Segur

ISONA I CONCA DELLÀ:

Jeannine Abella – regidora de Comerç de l'Ajuntament d'Isona i Conca Dellà

LA TORRE DE CAPDELLA:

Josep M. Dalmau – alcalde de la Torre de Capdella

Sílvia Coll – tècnica de l'Ajuntament de la Torre de Capdella

Participació d'empresaris del sector en el desenvolupament de l'acció

Es preveia la participació de 20 empresaris en el sector en el desenvolupament de l'acció.

N'han participat 22, en representació dels següents comerços:

TREMP:

- Moda Jordi Llobet
- Sabateria cal Potxó
- Joieria Mònica
- Llibreria Bochaca
- Casa Badia

ISONA:

- Calçats Desideri
- Queviures Anna
- Coaliment
- Carns Monsó
- Bonàrea
- Casa Roya
- Electra Fité

LA POBLA DE SEGUR:

- Brifor
- Casa Torres
- La Pedrera
- Postres de Música
- Calçats Maribel
- Carnisseria Prior
- El rebost
- Licors Portet

LA TORRE DE CAPDELLA:

- Casa Fonso
- Calçats Villaverde

Execució de 3 accions dins l'any 2017:

Dins l'any 2017, s'han executat aquestes 3 accions:

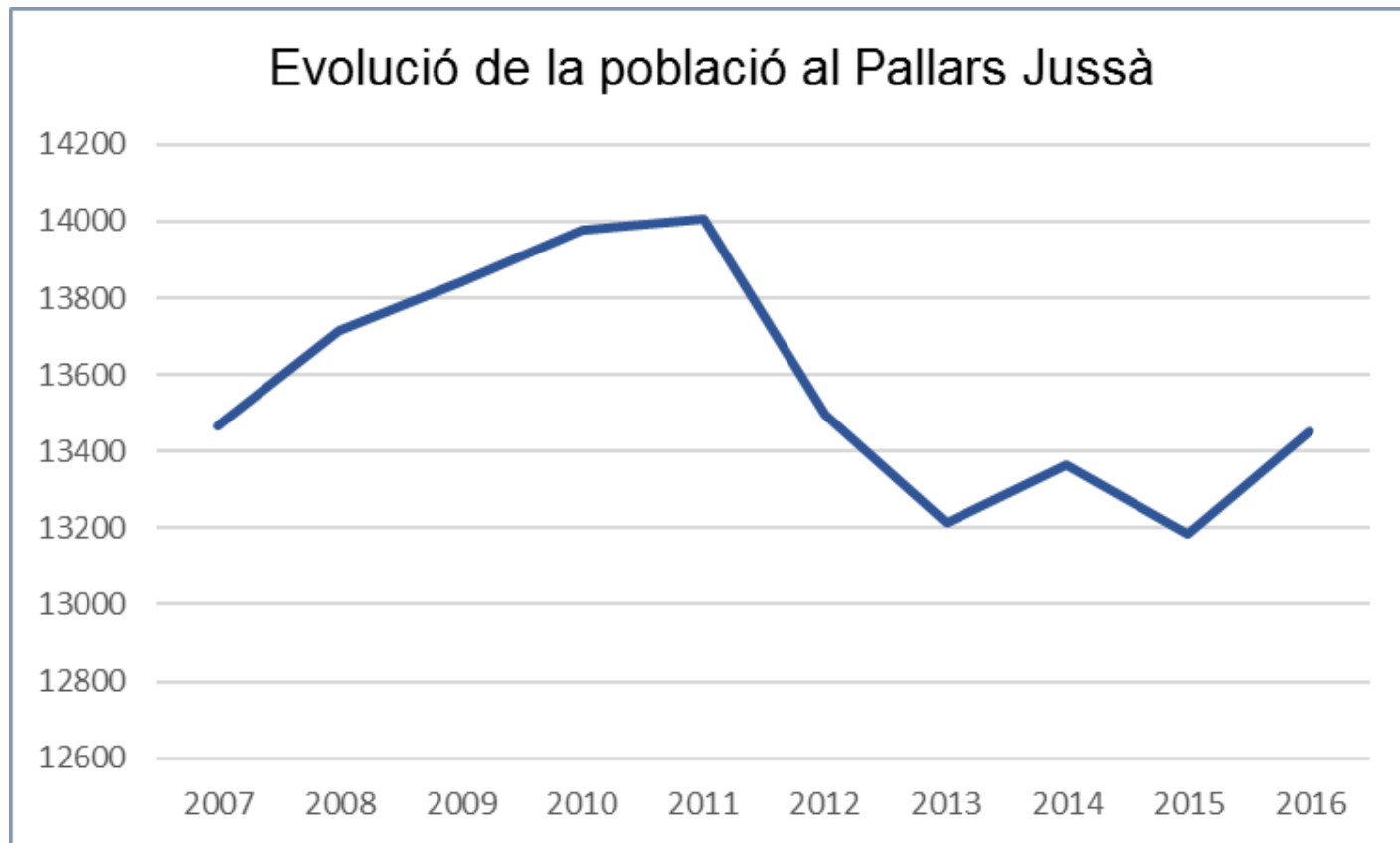
- Treball conjunt amb les 3 associacions de la comarca (Comerç Associat de Tremp, Associació de Comerciants i Industrials de la Pobla de Segur i Associació d'Indústria i Comerç d'Isona) per consensuar accions
- Festa d'encesa de llums de Nadal
- Campanya conjunta d'ambientació de Nadal als comerços del Pallars Jussà (bossa)

**8.2. CÒPIA DE LA PRESENTACIÓ DEL PROJECTE DE DESENVOLUPAMENT
COMERCIAL AL PALLARS JUSSÀ AL TERRITORI**

Diagnosi sector comercial Pallars Jussà

POBLACIÓ	habitants
Abella de la Conca	181
Castell de Mur	175
Conca de Dalt	439
Gavet de la Conca	297
Isona i Conca Dellà	1.046
La Pobla de Segur	2.973
La Torre de Capdella	748
Llimiana	150
Salàs de Pallars	340
Sant Esteve de la Sarga	139
Sarroca de Bellera	117
Senterada	133
Talarn	689
Tremp	6.026
TOTAL	13.453

Edat	Nombre habitants Pallars Jussà	% Pallars Jussà	% Catalunya
0-14 anys	1.690	12,6	15,7
15-64 anys	8.457	62,9	66,0
65-84 anys	2.547	18,9	15,4
+85 anys	759	5,6	2,9
TOTAL	13.453	100	100,0

DADES ECONÒMIQUES

L'IRPF

La base imposable de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF) al 2014 era de 16.145€, inferior a la mitjana catalana (20.900€).

LA RENDA FAMILIAR DISPONIBLE

La renda familiar disponible bruta per habitant, segons les darreres dades de l'IDESCAT (2014), era de 14.700 euros, inferior a la mitjana de Catalunya (16.500€).

L'ATUR

L'atur mig registrat l'any 2016, segons l'Idescat, va ser de 683 persones, 433,7 de les quals (63,5%) són aturades del sector de serveis.

Atur registral abril 2017: 11,56%

DADES ECONÒMIQUES

EL PARC DE VEHICLES

Al 2015 el parc de vehicles era de 10.702, dels quals 2.808 corresponien a vehicles industrials. El nombre de vehicles per habitant era de 0,80, per sobre de la mitjana de Catalunya (0,67 vehicles/habitant).

LES INFRASTRUCTURES I ELS SERVEIS

ELS EQUIPAMENTS

Es concentren als municipis més grans

Mobilitat obligada per raó d'estudis curs 2015/2016:

464 persones

140 entitats constituïdes (culturals, educatives, esportives, veïnals...)

ELS RECURSOS PATRIMONIALS

- El Parc Cretaci d'Isona i el Museu de la Conca Dellà
- Els castells romànics de Mur i de Llordà
- Les esglésies romàniques de Santa Maria de Covet, Sant Esteve d'Abella de la conca, Sant Andreu de Biscarri, Sant Vicenç de Capdella i Sant Martí de la Torre de Capdella
- El Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç de Salàs de Pallars
- El Museu Hidroelèctric de Capdella
- La Central Hidroelèctrica de Talarn
- El telefèric Vall Fosca al Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
- L'Espai Raier de la Pobla de Segur
- El conjunt modernista Molí de l'Oli i Casa Mauri de la Pobla de Segur
- Els embassaments de Terradets i Sant Antoni
- L'estany Gento
- El congost de Mont-rebei
- Es espais de memòria del Memorial Democràtic (búnquers i trinxeres)

LES ACTIVITATS TURÍSTIQUES

- La ruta de la vall dels Voltors
- Rutes a peu o en bicicleta per més de 50 km senyalitzats, amb itineraris de diferents nivells que recorren antics camins veïnals – via verda GR1120
- El Cinquè Llac, ruta circular de senderisme responsable i sostenible en 5 etapes
- Barranquisme a la Vall Fosca
- Escalada a Terradets, Abella de la Conca o a la Vall Fosca
- Escoltar la brama del cérvol a Boumort
- Fer un recorregut amb el Tren dels Llacs, que fa el recorregut entre Lleida i la Pobla de Segur amb parades facultatives a Cellers-Llimiana, Guàrdia de Tremp, Palau de Noguera, Tremp i Salàs de Pallars
- Esports d'aventura o observació de la natura al Congost de Collegats i a la Reserva Nacional de Boumort

- Projecte “Vine al Pallars, viu el Jussà”

LES FIRES I FESTES

- La Festa Pallars Terra de corder – abril
- Jazzivi a Figuerola d'Orcau - agost
- La Fira Ramadera de la Pobleta de Bellveí - octubre
- La Fira del Codony a Tremp – octubre/novembre
- La Fira del bolet a Isona – octubre
- La Fira de tardor de Salàs – novembre
- La Fira de Nadal de la Pobla – desembre
- La Fira de Sta. Llúcia de Vilamitjana - desembre

Les fires lligades al comerç que es celebren a la comarca són:

- Fira de Primavera de Tremp - maig
- Promopallars de la Pobla de Segur - juny

LES FIRES I LES FESTES

- La baixada de falles de Mare de Déu de la Ribera – juny
- La festa dels raiers de la Pobla de Segur – juliol
- Els aplecs de Pasqua a diferents ermites del Pallars

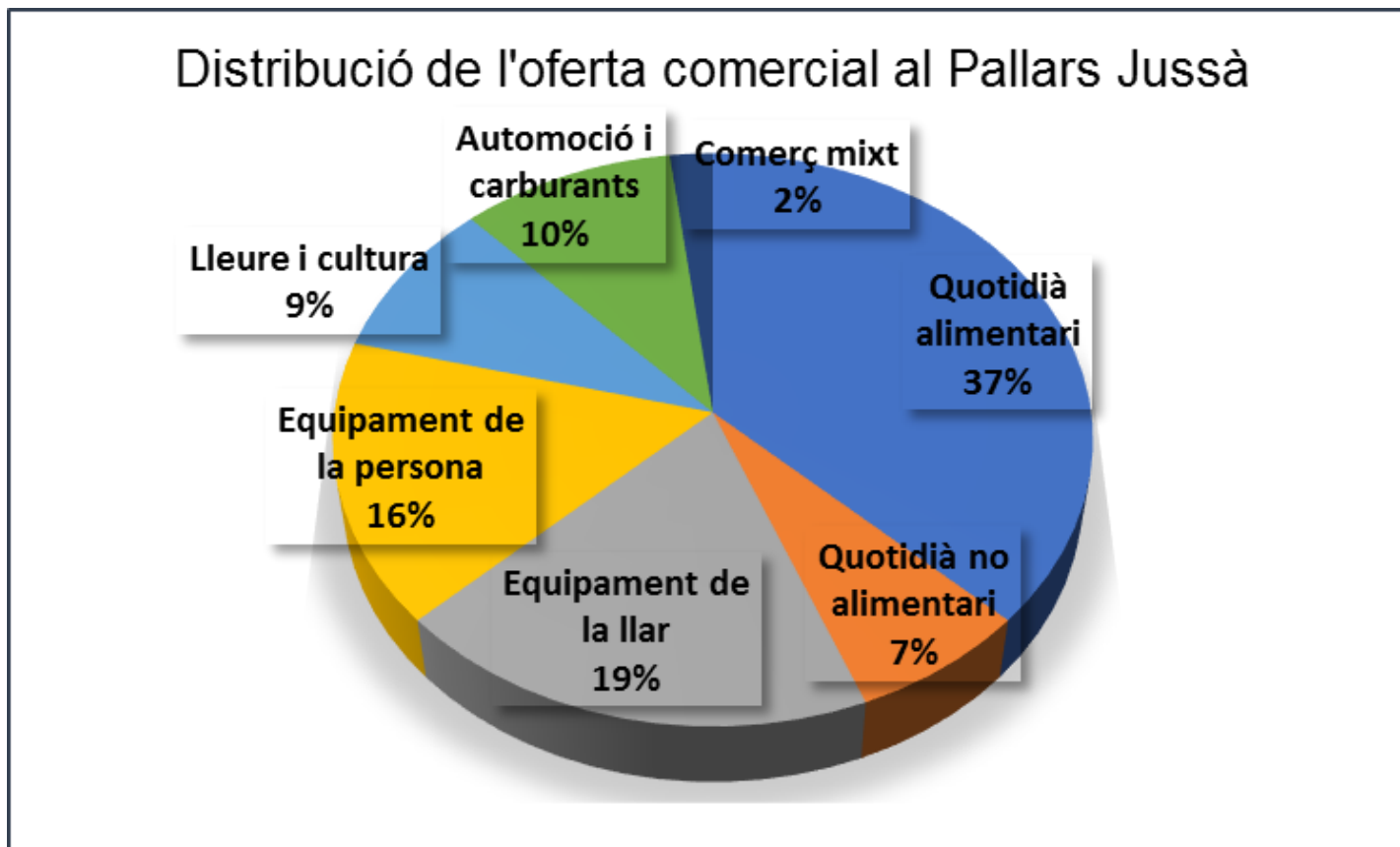
L'OFERTA COMERCIAL

SECTOR	Nombre establiments	%
Quotidià alimentari	84	37
Quotidià no alimentari	16	7
Equipament de la llar	43	19
Equipament de la persona	37	16
Lleure i cultura	20	9
Automoció i carburants	23	10
Comerç mixt	4	2
Total	227	100

16,87 establiments/1000 h. (Catalunya: 13,47 establiments/1000h.)

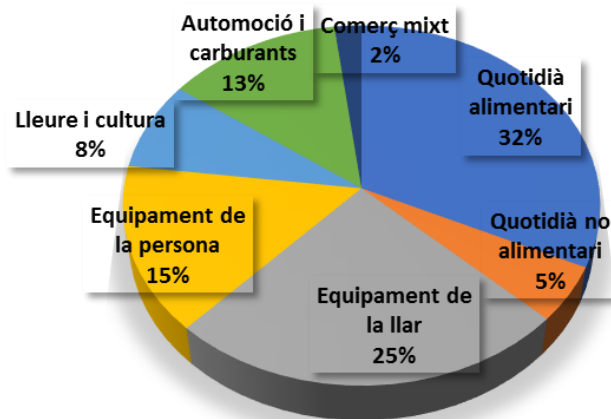
L'OFERTA COMERCIAL

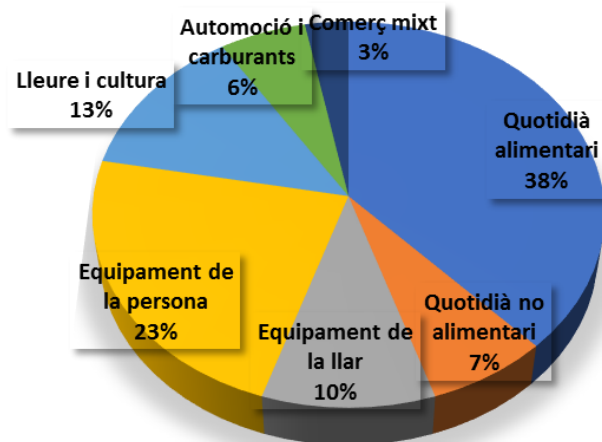
L'OFERTA COMERCIAL

	Isona i Conca Dellà	La Pobla de S.	La Torre de C.	Salàs de Pallars	Sarroca de Bellera	Senterada	Talarn	Tremp	Total
Quotidià alimentari	8	27	4	1	1			43	84
Quotidià no alimentari	2	5				1	1	7	16
Equipament llar	2	7						34	43
Equipament persona		16	1					20	37
Lleure i cultura		9						11	20
Automoció i carburants	1	4					1	17	23
Comerç mixt		2						2	4
TOTAL	13	70	5	1	1	1	2	134	227

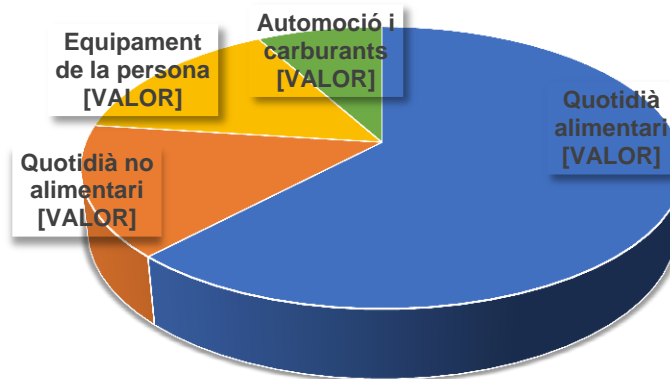
Distribució de l'oferta comercial a Tremp

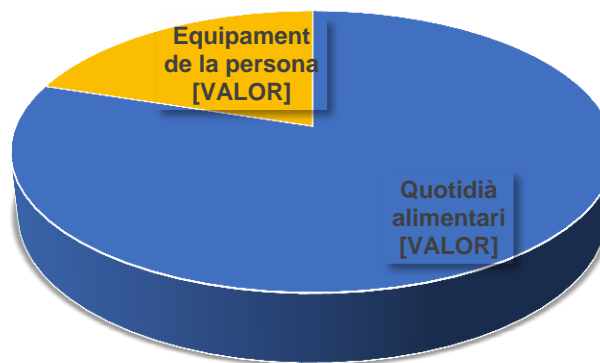
Distribució de l'oferta comercial a la Pobla de Segur

Distribució de l'oferta comercial a Isona i Conca Dellà

Distribució de l'oferta comercial a la Torre de Capdella

PRINCIPALS FLUXOS DE COMPRA AL PALLARS JUSSÀ

ELS MERCATS NO SEDENTARIS

- Tremp - dilluns
- La Pobla - dimecres
- Isona - dissabtes

LA RESTAURACIÓ

Castell de Mur	1
Conca de Dalt	2
Gavet de la Conca	2
Isona i Conca Dellà	5
Llimiana	1
La Pobla de Segur	19
Salàs de Pallars	3
Sarroca de Bellera	2
Talarn	3
La Torre de Capdella	6
Tremp	29
TOTAL:	73

LES EMPRESSES DE SERVEIS

Assimilades amb comerç:

Tremp	58
La Pobla de Segur	34
Isona	10
TOTAL	102

TOTAL ESTABLIMENTS

Comerços	227
Restauració	73
Serveis	102
	402

L'ALLOTJAMENT

- 19 hotels que ofereixen 726 places
- 5 càmpings, amb capacitat per a 1.794 persones
- 60 cases de turisme rural amb 462 places

La suma de tota l'oferta representa una oferta d'allotjament turístic disponible a la comarca de **2.982 places.**

EL PRODUCTE LOCAL

El Pallars Jussà disposa d'una àmplia oferta de producte agroalimentari de qualitat: Carn fresca: corder, vedella, porc i pollastre. Trobem un important nombre d'explotacions ramaderes d'ecològic.

Embotits: girella, xolís, llonganissa, secallona, farcit de carnaval

Fleca i pastisseria: coques de recapte, panadons, galetes lligades al territori (marinades amb altres productes) i una àmplia gamma de productes de pastisseria tant tradicional com innovadora.

Vins de denominació d'origen Costers del Segre

Licors: (ratafia, cassís...) i cerveses artesanes

Mel i plantes aromàtiques

Melmelades i conserves

Formatges de cabra ecològics, derivats lactis com els tupins

Oli

Productes de l'horta

“Al teu gust, aliments del Pallars” és un programa de dinamització del sector agroalimentari

L'ASSOCIACIONISME COMERCIAL

COMERÇ ASSOCIAT DE TREMP
40 establiments associats
Quota de 15€ mensuals.

ASSOCIACIÓ DE COMERCIANTS I
INDUSTRIALS DE LA POBLA DE SEGUR
60 establiments associats
Quota de 60€ anuals.

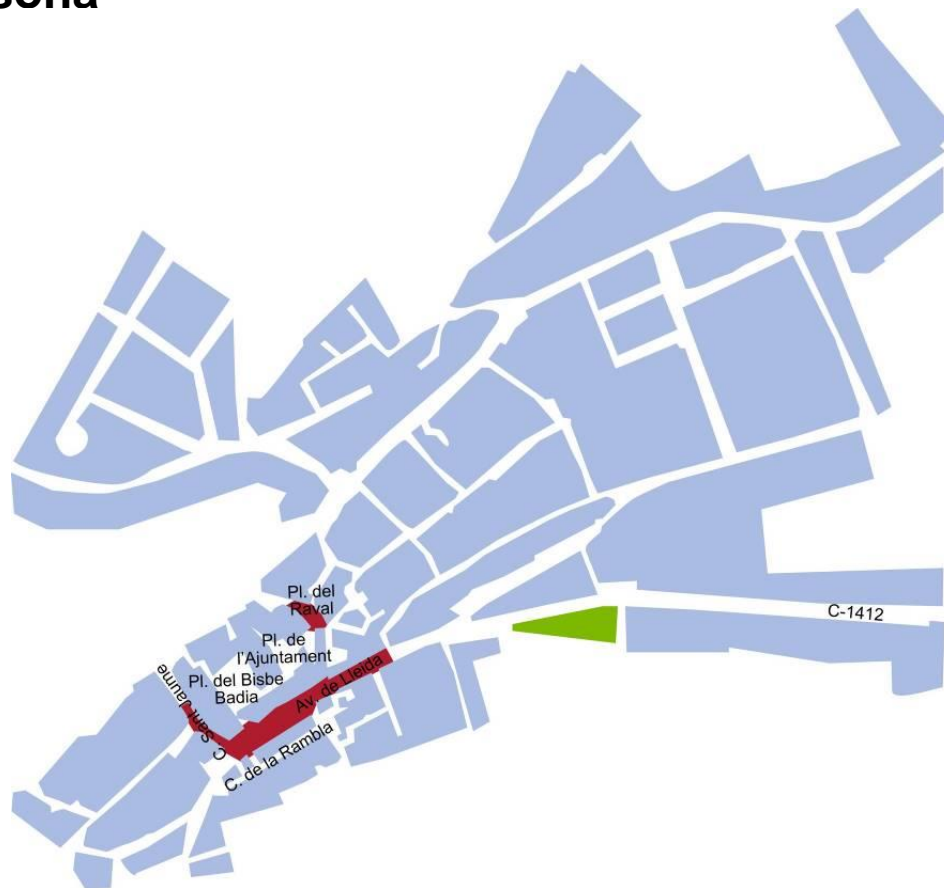
ASSOCIACIÓ D'INDÚSTRIA I COMERÇ
D'ISONA
Associats tots els establiments del municipi
Quota de 25€ anuals.

LOCOMOTORES

- L'Hospital Comarcal del Pallars de Tremp
- Els serveis centralitzats a Tremp: jutjats, Registre de la Propietat, ITV, Seguretat Social...
- Els mercats no sedentaris d'Isona, la Pobla de Segur i Tremp
- L'Acadèmia General Bàsica de Suboficials de Talarn
- Les fires anuals als diferents pobles, moltes agroalimentàries
- Els espais d'escalada a Abella de la Conca, Terradets i la Vall Fosca
- Els cellers de vi
- El tren dels Llacs
- El telefèric de la Vall Fosca
- El Cinquè Llac

Isona

L'URBANISME COMERCIAL

Tremp

La Pobla de Segur

Isona

ELS LOCALS BUITS

Tremp

La Pobla de Segur

Isona

LA SENYALITZACIÓ COMERCIAL

ANÀLISI DAFO - FORTALESES

- Oferta comercial completa en el conjunt de la comarca
- Dotació comercial més alta que la mitjana catalana
- Productes de proximitat de qualitat a la comarca
- Mercats de venda no sedentària consolidats
- Molts propietaris davant dels negocis
- Aparcament gratuït prop de les zones comercials
- La Pobla de Segur i Tremp tenen la consideració de municipis turístics
- Associacions de comerciants constituïdes
- Voluntat política a nivell comarcal per impulsar la dinamització del comerç
- Molta vida associativa a tota la comarca

ANÀLISI DAFO - DEBILITATS

- Fugues de compra a centres comercials d'altres municipis
- Percepció de preus cars per part dels clients potencials
- Imatge poc modernitzada en alguns comerços
- Manca d'adaptació a la normativa d'alguns comerços (horaris, preus...)
- Manca d'unificació horària, tancament dels comerços dissabtes tarda
- Proliferació d'establiments de persones nouvingudes amb uns estàndards baixos de qualitat
- Associacions comercials febles
- Lloguers alts en algunes ubicacions
- Proliferació de locals buits als principals eixos comercials

ANÀLISI DAFO - DEBILITATS

- Poca o nul·la sensibilització de la població sobre el valor del comerç de proximitat
- Manca de senyalització comercial
- Urbanisme comercial poc amable
- Manca d'oferta hotelera d'alta gamma
- Façanes en mal estat al nucli antic de Tremp
- Poca transformació digital a una part important dels comerços
- Poc interès per la formació per una part dels comerciants
- Ambient de pessimisme i d'apatia entre bona part del col·lectiu
- Manca de promoció comercial i turística conjunta

ANÀLISI DAFO - OPORTUNITATS

- Increment del turisme d'interior
- El Cinquè Llac
- Fires i festes relacionades amb producte local i gastronomia
- Projecte del Geoparc
- Els mercats no sedentaris.

ANÀLISI DAFO - AMENACES

- Estancament del creixement de la població
- Població de perfil més envellit que la mitjana de Catalunya
- Renda familiar disponible bruta inferior a la mitjana catalana
- Creixement de la superfície comercial en destinacions d'interès
- Manca de relleu generacional a molts comerços
- L'increment de les vendes per internet
- Poca sensibilització dels residents sobre el valor del comerç de proximitat

EL POSICIONAMENT

Definim el posicionament del Pallars Jussà en l'àmbit comercial com el d'una comarca amb una oferta comercial de qualitat adaptada a les necessitats dels residents i amb prou capacitat d'atractivitat per captar l'atenció dels visitants.

OBJECTIUS

Les accions que es programin han d'anar encaminades a assolir aquests objectius bàsics per aconseguir el posicionament que hem definit:

1. Convertir els comerços i les empreses de serveis del Pallars Jussà en la primera opció de compra dels residents
1. Atraure visitants als establiments comercials de la comarca a partir de la creació de sinèrgies entre comerç, producte local, gastronomia i turisme

ESTRATÈGIES

Objectiu 1:

- 1.1. Professionalització dels comerciants
- 1.2. Adequació dels establiments comercials
- 1.3. Transformació digital
- 1.4. Increment de l'atractivitat dels eixos comercials
- 1.5. Sensibilització de la població resident

ESTRATÈGIES

Objectiu 2:

2.1. Potenciació del producte local i dels actius turístics

2.2. Difusió de l'oferta comercial